

POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI I POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

W WOŁOWIE

ul. Tadeusza Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel./fax (0 71) 389 21 00 e- mail : wpodn@wolowpce.pl www.wolowpce.pl

Biuletyn Informacyjny

Nr 53

Czerwiec 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Od redakcji.....	2
2. Informacje o nas.....	3
3. Aktualności.....	4
4. Sieci Współpracy i Samokształcenia Nauczycieli	33
5. Publikacje nauczycieli.....	34
6. Biblioteka Pedagogiczna w Wołowie.....	43

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo!

Oddajemy do Państwa rąk 53 numer „Biuletynu Informacyjnego” Powiatowego Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej w Wołowie.

W tym numerze znajdziecie Państwo informacje podsumowujące pracę Powiatowego Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w miesiącach kwiecień – czerwiec 2020r.

Zachęcamy nauczycieli do publikowania na naszych łamach własnych opinii i scenariuszy zajęć.

Z okazji zakończenia roku szkolnego 2019/2020 składamy

Wszystkim Dyrektorom, Nauczycielom i Pracownikom Oświaty

szkół i placówek oświatowych powiatu wołowskiego

serdeczne podziękowania za całoroczną współpracę z Powiatowym Centrum Edukacji

i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołowie.

Wszystkim Państwu życzymy spełnienia planów oraz udanego wypoczynku, tak bardzo zasłużonego po trudach intensywnej pracy w tym wyjątkowym roku szkolnym.

mgr Krystyna Adaśko

Dyrektor PCE i PPP w Wołowie

**POWIATOWE CENTRUM EDUKACJI I POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
W WOŁOWIE**

ul. Tadeusza Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel./fax (0 71) 389 21 00 e-mail: wpodn@wolowpce.pl www.wolowpce.pl

INFORMACJE O NAS

*Powiatowe Centrum Edukacji
i Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej*

ul. T. Kościuszki 27, 56-100 Wołów

tel. /fax. (071) 389-21-00 e-mail: wpodn@wolowpce.pl

strona internetowa: www.wolowpce.pl

Dyrektor PCE i PPP

mgr Krystyna Adaśko

Sekretariat

Czynny od poniedziałku do piątku 7³⁰ – 15³⁰

Biblioteka Pedagogiczna / wypożyczalnia i czytelnia /

Czynna:

poniedziałek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
wtorek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
środa -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
czwartek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
piątek -	11⁰⁰ - 18⁰⁰
sobota -	9⁰⁰ - 13⁰⁰

tel. (071) 389-14-07 e-mail: wolow@wolow.dbp.wroc.pl

Biuletyn redaguje
Zespół

POWIATOWY KONKURS PLASTYCZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH *POWSTANIA ŚLĄSKIE*

Komisja w składzie:

1. Danuta Haller – przewodnicząca
2. Anna Chodorowska
3. Kazimiera Dziarska
4. Paweł Feliszek
5. Tomasz Jaros

Konkurs odbył się w marcu 2020 roku. Został przeprowadzony za pośrednictwem szkół podstawowych we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie, w następujących kategoriach wiekowych:

- edukacja wczesnoszkolna klasy I– III
- uczniowie klas IV – VI
- uczniowie klas VII - VIII

W konkursie wzięło udział 7 szkół podstawowych powiatu wołowskiego. Napłynęły 34 prace konkursowe.

Komisja składająca się z nauczycieli historii i sztuki oceniała prace w trzech kategoriach wiekowych.

Konsultantem plastycznym byli: pani Anna Chodorowska i pan Paweł Feliszek, którzy oceniali prace pod kątem kompozycji i walorów estetycznych spełniających warunki konkursu – portret, epizod historyczny.

Placówki, które przystąpiły do konkursu

1. SP nr 5 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Brzegu Dolnym
2. SP nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
3. SP im. Kornela Makuszyńskiego w Starym Wołowie
4. SP im. Królowej Jadwigi w Warzęgowie
5. SP nr 2 im. Orłąt Lwowskich w Wołowie
6. Zespół Szkół Publicznych w Wińsku
7. SP im. Świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie

Opiekunowie merytoryczni nadesłanych prac:

1. Paweł Olender
2. Monika Bocheńska
3. Halina Leśniak
4. Urszula Spirydowicz
5. Anna Chodorowska
6. Anna Gierko
7. Kazimiera Dziarska
8. Wioletta Guzera
9. 10. Joanna Laskowska
10. 11. Barbara Luba

WYNIKI KONKURSU - LAUREACI

Kategoria I-III

I miejsce Antoni Czapluk Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie

II miejsce Adam Bocheński Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie

III miejsce Julian Piątek Szkoła Podstawowa w Warzęgowie

Karolina Kuczma Szkoła Podstawowa w Warzęgowie

Kategoria IV -VI

I miejsce Wiktoria Półtorak Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie

Zuzanna Wójcikowska Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym

II miejsce Jakub Kamiński Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie

Maja Słupska Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie

III miejsce Klaudia Bartosiewicz Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie

Kacper Gitler Szkoła Podstawowa w Krzelowie

Kategoria VII – VIII

I miejsce Antoni Stachowiak Szkoła Podstawowa w Wińsku

Adrian Łysoniec Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie

II miejsce Milena Pietryszyn Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie

III miejsce Małgorzata Korzeniowska Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie

Wiktoria Komar szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

**POWIATOWY KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ POWIATOWYCH
POWSTANIA ŚLĄSKIE**

Komisja w składzie:

1. Danuta Haller – przewodnicząca
2. Kazimiera Dziarska
3. Paweł Feliszek
4. Tomasz Jaros

Konkurs odbył się 06.05.2020 roku. Miał formę online. Został przeprowadzony za pośrednictwem nauczycieli – koordynatorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie, w następujących kategoriach wiekowych:

- uczniowie klas VII – VIII
- uczniowie szkoły ponadpodstawowej

W konkursie wzięły udział 2 szkoły ponadpodstawowe oraz 5 szkół podstawowych powiatu wołowskiego. Komisja składająca się z nauczycieli historii oceniała prace pisemne przesłane drogą mailową zgodnie z ustalonym harmonogramem konkursu przeprowadzonego zdalnie.

Placówki, które przystąpiły do konkursu

1. SP nr 5 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Brzegu Dolnym
2. SP nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
3. SP nr 2 im. Orłąt Lwowskich w Wołowie
4. Zespół Szkół Publicznych w Wińsku
5. SP im. Świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie
6. Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wołowie
7. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie

Opiekunowie merytoryczni nadesłanych prac:

1. Paweł Olender	6. Tomasz Jaros
2. Anna Gierko	7. Dorota Kadej
3. Kazimiera Dziarska	8. Marek Muńko
4. Wioletta Guzera	9. Paweł Feliszek
5. Barbara Luba	

LAUREACI KONKURSU:

Kategoria VII – VIII

I miejsce	Cyryl Wieleba	Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
II miejsce	Kamila Hostyńska	Szkoła Podstawowa w Krzelowie
III miejsce	Szymon Fąfara	Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Adam Mięksiak	Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie
III miejsce	Patryk Kolis	Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym
III miejsce	Jakub Korzeniowski	Szkoła Podstawowa w Wińsku

Kategoria szkoły ponadpodstawowe

I miejsce	Paweł Łubkowski	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie
II miejsce	Zuzanna Czapłuk	Liceum Ogólnokształcące w Wołowie
III miejsce	Patryk Wiącek	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie

WYNIKI KONKURSU "BITWA WARSZAWSKA 1920 ROK"

Biblioteka Pedagogiczna w Wołowie ogłosiła konkurs dla uczniów szkół powiatu wołowskiego **na wykonanie pracy plastycznej z okazji ustanowienia roku 2020 Rokiem 100lecia Bitwy Warszawskiej**. Celem konkursu było upamiętnienie 100 rocznicy Bitwy Warszawskiej, a także **propagowanie godnych naśladowania postaw patriotycznych** wśród przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych; kształtowanie poczucia świadomości narodowej i szacunku wobec ojczyzny; **upowszechnianie wiedzy o historii Polski i walki narodu o wolność**.

Konkurs trwał od **25 lutego do 17 kwietnia 2020 roku**. Ogółem wpłynęło **20 prac (w postaci zdjęć lub scanów)** ze szkół i placówek powiatu wołowskiego.

Laureaci konkursu w kategorii:

• KATEGORIA III : SZKOŁY PODSTAWOWE KLASY V – VIII

- 1 miejsce – Lena Romaniuk** – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
1 miejsce – Roksana Bryja – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
1 miejsce – Mateusz Nowacki – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
- 2 miejsce – Antonina Szmydt** - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Orląt Lwowskich w Wołowie
2 miejsce – Krzysztof Polacki – Szkoła Podstawowa im. Świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie
- 3 miejsce – Kamil Guszpit** – Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie
3 miejsce – Wiktoria Boder - Szkoła Podstawowa im. Świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie

• KATEGORIA IV : SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

- 1 miejsce – Anna Kubala** – Technikum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie
2 miejsce – Zuzanna Czapluk – Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wołowie

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w konkursie, a laureatom gratulujemy.

LAUREACI XIII POWIATOWEGO KONKURSU ORTOGRAFICZNEGO

Kategoria 4-6

I miejsce

Tymon Pietrzykowski- Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

II miejsce

Wiktoria Łucka Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 1 w Brzegu Dolnym

III miejsce

Maryla Dancewicz Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

Kategoria 7-8

I miejsce Emma Pawłowicz Szkoła Podstawowa w Głębowicach

II miejsce Katarzyna Jarkiewicz Zespół Szkół Publicznych w Lubiążu

III miejsce Nadia Siewruk Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym

Szkoły ponadpodstawowe

I miejsce Aleksandra Harwas Zespół Szkół Zawodowych w Brzegu Dolnym

II miejsce Kinga Mosur Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wołowie

III miejsce Natasza Chałampowicz Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

WYNIKI KONKURSU : „MÓJ ILUSTROWANY SŁOWNICZEK OBRAZKOWY”

W roku szkolnym 2019/2020 odbyła się XI edycja Powiatowego Konkursu Plastyczno – Językowego dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, którego celem było propagowanie twórczości plastycznej, wzbudzanie zainteresowania nauką języka obcego oraz utrwalenie i poszerzenie słownictwa z zakresu języka obcego wśród uczniów.

Do Centrum napłynęło ponad 60 słowników. Jury, jak każdego roku miało problem, wyłonić najlepsze prace, kierując się samodzielnością i estetyką wykonania, poprawnością językową oraz doбором technik artystycznych. Z języka angielskiego praca **Matyldy Szymczyk** ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Orłąt Lwowskich w Wołowie zajęła pierwsze miejsce. Tuż za nią uplasowała się praca **Hanny Dyk** ze Szkoły Podstawowej w Wińsku, natomiast na trzecim miejscu praca wykonana przez **Michalinę Chojnacką** ze Szkoły Podstawowej im. M. J. Kusocińskiego w Pogalewie Wielkim. Z języka niemieckiego pierwsze miejsce przypadło **Szymonowi Góreckiemu** ze Szkoły Podstawowej im. Świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie, drugie **Paulinie Rzeszowskiej** ze Szkoły Podstawowej im. Jana Markiewicza w Orzeszkowie. Na trzecim miejscu znalazła się praca **Macieja Sławka** ze Szkoły Podstawowej w Wińsku. Język francuski reprezentowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubiążu. Najlepszą pracę wykonała **Lidia Riwoń**, kolejne miejsca zajęły **Marysia Borowska** i **Julia Wanias**.

Serdecznie gratuluję wszystkim uczestnikom w szczególności laureatom. Pani Agnieszka Konieczna, Joanna Bochenek, Ewelina Skoczyńska, Maja Warchoń, Patrycja Serdyńska, Mirella Bronowicka, Katarzyna Ziajka także niech przyjmą słowa uznania.

Zapraszam wszystkich do udziału w kolejnym konkursie już za rok.

Ewa Nowak – organizator konkursu

WYNIKI KONKURSU „KOMIK W JĘZYKU OBCYM”

Wiosną 2020 roku odbyła się jedenasta edycja Powiatowego Konkursu Językowego dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych, którego celem było inspirowanie uczniów do działań kreatywnych, rozbudzenie wyobraźni, wspieranie uzdolnień plastycznych i językowych oraz stwarzanie możliwości uczenia się poprzez działanie. Jury wybrało spośród 45 prac te najlepsze. Z języka angielskiego pierwsze miejsce zajęła praca **Zuzanny Wójcikowskiej**, która reprezentuje Szkołę Podstawową nr 5 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Brzegu Dolnym, drugie miejsce dzieło **Zuzanny Chabeckiej** z Zespołu Szkół Społecznych w Wołowie, natomiast trzecie komiks w wykonaniu **Antoniny Szyndt** ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Orłąt Lwowskich w Wołowie. Z języka niemieckiego komiks **Anny Kulik** z Zespołu Szkół Społecznych w Wołowie zajął pierwsze miejsce, drugie miejsce zajęła praca **Wiktorii Kamińskiej** ze Szkoły Podstawowej im. Jana Markiewicza w Orzeszkowie, natomiast trzecie historia rysunkowa **Filipa Tyrały** ze Szkoły Podstawowej im. Jana Adama de Garnier w Głębowicach. Wszyscy uczniowie są, którzy wykonali prace konkursowe w języku francuskim, są przedstawicielami Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubiążu. **Zuzanna Raszkiewicz** uplasowała się na miejscu pierwszym, **Kinga Bronowicka** na drugim, natomiast miejsce trzecie przypadło **Nataszy Musiewicz**.

Gratulacje należą się zarówno uczniom, jak i ich nauczycielom: pani Magdalenie Szulińskiej- Kowalczyk, Magdalenie Grzelak, Jadwidze Trześniowskiej, Katarzynie Ziałka, Adriannie Rygałło oraz Julii Shcherbak.

Wszystkim uczestnikom, laureatom ich nauczycielom gratuluję i zapraszam za rok.
Ewa Nowak- organizator konkursu

XIII Powiatowa Gala Laureata, wyjątkowa, uroczysta.

XIII Powiatowa Gala Laureata 2020 dla uczniów szkół i placówek Powiatu Wołowskiego, uhonorowanie laureatów jest wzniosłą chwilą, dlatego tegoroczna Gala wyjątkowa, z uwagi na trwającą pandemię odbyła się w sposób bezpieczny - zdalnie. Dnia 04 czerwca 2020 r. została zorganizowana uroczystość online dla uczniów szkół powiatu wołowskiego. Były gratulacje i ciepłe słowa Dolnośląskiego Kuratora Oświaty, oraz Włodarzy Powiatu Wołowskiego oraz Włodarzy Gmin: Wołów, Brzeg Dolny, Wińsko.

Powiatowa Gala Laureata, jest jedną z ważniejszych i największych uroczystości, organizowanych każdego roku przez Powiatowe Centrum Edukacji i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołowie. Tegoroczna uroczystość była nietypowa, gdyż była zorganizowana w czasach pandemii. Uroczystość miała, tym większe, szczególne znaczenie. Galę otworzyła Krystyna Adaśko - dyrektor PCE i PPP w Wołowie podkreślając, iż jest to święto wszystkich dzieci, młodzieży – uczniów naszego powiatu, a szczególnie tych, którzy w tym roku uzyskali tytuł Laureata 2020. Nie mogło zabraknąć słów uznania i gestu uhonorowania Laureatów. **Tytuł Miejsca Odkrywania Talentów** - nadany placówce przez Ministra Edukacji Narodowej zobowiązuje, dlatego rokrocznie organizowane są konkursy o różnej tematyce, dla wszystkich grup wiekowych, by pielęgnować talent, rozwijać pasję i wspierać dzieci i młodzież. Tym bardziej teraz, w czasie pandemii słowo otuchy, serdeczności, wyróżnienia i gratulacje jest szczególnie ważne dla młodych mieszkańców Powiatu Wołowskiego.

Na uroczystości swoją obecnością zaszczylił Dolnośląski Kurator Oświaty Roman Kowalczyk oraz przedstawiciele władz samorządu terytorialnego: Janusz Dziarski Starosta Wołowski, Artur Michałek Zastępca Burmistrza Brzegu Dolnego, Dariusz Chmura- Burmistrz Gminy Wołów, Jolanta Kryswata - Zielnica -Wójt Gminy Wińsko, Małgorzata Gajos – reprezentująca Stowarzyszenie Inicjatywa Samorządowa Razem jako Organ Prowadzący.

Tytułem Laureat 2020 zostało uhonorowanych 83 utalentowanych uczniów szkół Powiatu Wołowskiego, biorących udział w 9 konkursach przedmiotowych, artystycznych, lingwistycznych. Konkursy na poziomie powiatowym, w których wzięły udział dzieci i młodzież z terenu Powiatu Wołowskiego, swoją różnorodnością, dały możliwość wykazania się zarówno wiedzą przedmiotową, umiejętnościami manualnymi i artystycznymi. Podczas uroczystości osoby odpowiedzialne za organizację poszczególnych konkursów tj. doradcy metodyczni PODN w Wołowie oraz nauczyciele Biblioteki Pedagogicznej w Wołowie, przybliżyli ich realizację. Jesteśmy zobowiązani do odkrywania, rozwijania i pielęgnowania młodych talentów, dlatego rokrocznie staramy się wspierać uczniów dotkniętych talentem we wszystkich możliwych ścieżkach rozwoju. **Podczas tegorocznej gali zostały złożone podziękowania na ręce 16 wyróżnionych nauczycieli ze szkół gminnych i powiatowych za współpracę przy organizacji tegorocznych konkursów.** Uroczystość uświetnił występ artystyczny zespołu Rytm Planety z Brzegu Dolnego.

Serdecznie dziękujemy władzom za ufundowanie nagród książkowych. Dodatkowo dla laureatów konkursów języka niemieckiego nagrody ufundował Generalny Konsul Niemiec we Wrocławiu Hans Jörg Neumann. Nagrody wraz dyplomem Laureat 2020 zostaną przekazane bezpośrednio do szkół celem ich osobistego wręczenia. Laureatom tegorocznej Gali serdecznie gratulujemy. Życzymy dalszych sukcesów, rozwijania pasji i zdolności. Niech udział w uroczystości będzie dla Was inspiracją do nowych pomysłów i podejmowanych wyzwań.

XIII Powiatowa Gala Laureata - online

4 czerwca 2020r. , godz. 10.00

Link aktywujący: www.gala.wolowpce.pl
(link czynny dnia 04.06.2020r. od g. 09.45)

Sponsorzy

Powiat Wołowski

Gmina Wołów

Gmina Brzeg Dolny

Gmina Wińsko

Inicjatywa Samorządowa RAZEM

Link aktywujący: www.gala.wolowpce.pl

WYKAZ LAUREATÓW KONKURSÓW 2019/2020

Dolnośląski Konkurs Wiedzy - z Dolny Ślązak

- odpowiedzialny Katarzyna Fęglerska – koordynator ds. szkoleń

Laureat w kategorii Język angielski - Amelia Zielińska - Szkoła Podstawowa nr 6 w Brzegu Dolnym

Laureat w kategorii Geografia Jakub Rzeszowski - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

Finalista w kategorii Geografia Konstanty Szumał - Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym

Finalista w kategorii Język niemiecki - Patrycja Ryśkiewicz - Szkoła Podstawowa w Krzelowie

Finalista w kategorii Język polski - Katarzyna Jarkiewicz - Szkoła Podstawowa w Lubiążu

Finalista w kategorii Historia - Jakub Rzeszowski - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

I Liga Matematyczna

- odpowiedzialny Zenon Pędziwiatr – doradca metodyczny nauczania matematyki i informatyki

kategoria klasy IV-VI

I miejsce Gabriela Pułeczka – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Brzegu Dolnym

I miejsce Zuzanna Szkolnicka – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Brzegu Dolnym

II miejsce Emilia Matuła - Szkoła Podstawowa w Krzelowie

III miejsce Karolina Musiałowska - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

III miejsce Liliana Ottlik - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

III miejsce Zuzanna Chabecka - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

kategoria klasy VII-VIII

I miejsce Paulina Hołodniuk - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

II miejsce Wiktoria Bekacz - Szkoła Podstawowa w Krzelowie

III miejsce Hanna Jaśniewska - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

XII Konkurs Ortograficzny

- odpowiedzialny Danuta Haller – doradca metodyczny nauczania języka polskiego

kategoria klasy IV-VI

I miejsce Tymon Pietrzykowski - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

II miejsce Wiktoria Łucka - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brzegu Dolnym

III miejsce Maryla Dancewicz - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

kategoria klasy VII-VIII

I miejsce Emma Pawłowicz - Szkoła Podstawowa w Głębowicach

II miejsce Katarzyna Jarkiewicz - Zespół Szkół Publicznych w Lubiążu

III miejsce Nadia Siewruk - Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym

kategoria szkoły ponadpodstawowe

I miejsce Aleksandra Harwas – Zespół Szkół Zawodowych w Brzegu Dolnym

II miejsce Kinga Mosur - Liceum Ogólnokształcące w Wołowie

III miejsce Natasza Chałampowicz - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie

Plastyczny Konkurs Historyczny "Powstania Śląskie"

- odpowiedzialny Danuta Haller – doradca metodyczny nauczania języka polskiego

kategoria klasy I-III

I miejsce	Antoni Czapluk - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
II miejsce	Adam Bocheński - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
III miejsce	Julian Piątek - Szkoła Podstawowa w Warzęgowie
III miejsce	Karolina Kuczma - Szkoła Podstawowa w Warzęgowie

kategoria klasy IV-VI

I miejsce	Wiktoria Półtorak - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
I miejsce	Zuzanna Wójcikowska - Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym
II miejsce	Jakub Kamiński - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
II miejsce	Maja Słupska - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Klaudia Bartosiewicz - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Kacper Gitler - Szkoła Podstawowa w Krzelowie

kategoria klasy VII-VIII

I miejsce	Antoni Stachowiak - Szkoła Podstawowa w Wińsku
I miejsce	Adrian Łysuniec - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
II miejsce	Milena Pietryszyn - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Małgorzata Korzeniowska - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
III miejsce	Wiktoria Komar - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

Historyczny Konkurs Wiedzy „Powstania Śląskie”

- odpowiedzialny Danuta Haller – doradca metodyczny nauczania języka polskiego

kategoria klasy VII-VIII

I miejsce	Cyryl Wieleba - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
II miejsce	Kamila Hostyńska - Szkoła Podstawowa w Krzelowie
III miejsce	Szymon Fąfara - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Adam Miękiśiak - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie
III miejsce	Patryk Kolis - Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym
III miejsce	Jakub Korzeniowski - Szkoła Podstawowa w Wińsku

kategoria szkoły ponadpodstawowe

I miejsce	Paweł Łubkowski - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie
II miejsce	Zuzanna Czapluk - Liceum Ogólnokształcące w Wołowie
III miejsce	Patryk Wiącek - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie

Konkurs Plastyczny "Bitwa Warszawska 1920"

- odpowiedzialny Urszula Bajewicz, Justyna Drozd – Biblioteka Pedagogiczna w Wołowie

kategoria klasy V-VI

I miejsce	Lena Romaniuk - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
I miejsce	Roksana Bryja - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
I miejsce	Mateusz Nowacki - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
II miejsce	Antonina Szmydt - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie
II miejsce	Krzysztof Polacki - Szkoła Podstawowa w Krzelowie
III miejsce	Kamil Guszpit - Szkoła Podstawowa nr 1 w Wołowie
III miejsce	Wiktoria Bodera - Szkoła Podstawowa w Krzelowie

kategoria szkoły ponadpodstawowe

- I miejsce** **Anna Kubala** - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie
II miejsce **Zuzanna Czapluk** - Liceum Ogólnokształcące w Wołowie

Konkurs Językowy „ Mój ilustrowany słownik obrazkowy

- odpowiedzialny Ewa Nowak

Szkoły podstawowe klasy I-III Angielski

- I miejsce** **Matylda Szymczyk** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie
II miejsce **Hanna Dyk** - Szkoła Podstawowa w Wińsku
III miejsce **Michalina Chojnacka** - Szkoła Podstawowa w Pogalewie Wielkim

Szkoły podstawowe klasy I-III Niemiecki

- I miejsce** **Szymon Górecki** - Szkoła Podstawowa w Krzelowie
II miejsce **Paulina Rzeszowska** - Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie
III miejsce **Maciej Sławek** - Szkoła Podstawowa w Wińsku

Szkoły podstawowe klasy I-III Francuski

- I miejsce** **Lidia Riwoń** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu
II miejsce **Marysia Borowska** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu
III miejsce **Julia Wanas** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu

Konkurs Językowy „ Komiks w języku obcym”

- odpowiedzialny Ewa Nowak

Szkoły podstawowe klasy IV-VI Angielski

- I miejsce** **Zuzanna Wójcikowska** - Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu Dolnym
II miejsce **Zuzanna Chabecka** - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie
III miejsce **Antonina Szmydt** - Szkoła Podstawowa nr 2 w Wołowie

Szkoły podstawowe klasy IV-VI Niemiecki

- I miejsce** **Anna Kulik** - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie
II miejsce **Wiktoria Kamińska** - Szkoła Podstawowa w Orzeszkowie
III miejsce **Filip Tyrała** - Szkoła Podstawowa w Głębowicach

Szkoły podstawowe klasy IV-VI Francuski

- I miejsce** **Zuzanna Raszkiewicz** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu
II miejsce **Kinga Bronowicka** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu
III miejsce **Natasza Musiewicz** - Szkoła Podstawowa w Lubiążu

Konkurs Fotograficzno-Ekologiczny Cztery Pory Roku "Lato" dla szkół podstawowych

-odpowiedzialny Regina Kmicińska – doradca metodyczny nauczania przedmiotów przyrodniczych

- I miejsce** **Aleksandra Czyżowicz** - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
II miejsce **Piotr Watral** - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
II miejsce **Karolina Forgiel** - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
III miejsce **Laura Nyk** - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
III miejsce **Julia Tymburska** - Szkoła Podstawowa w Starym Wołowie
I miejsce **Bartosz Czyżowicz** - Zespół Szkół Społecznych w Wołowie
II miejsce **Kacper Gawda** - Zespół Szkół Zawodowych w Brzegu Dolnym
III miejsce **Jakub Trzusto** - Zespół Szkół Zawodowych w Brzegu Dolnym

**Wykaz wyróżnionych nauczycieli za współpracę z PCEiPPP
W roku szkolnym 2019/2020**

1. Pani **Annie Gierko** – nauczycielowi języka polskiego i historii w Szkole Podstawowej w Wińsku - podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia oraz włączenie się do realizacji działań w zespole Sieci Humanistów w roku szkolnym 2019/2020.
2. Panu **Pawłowi Feliszowski** – nauczycielowi historii w Szkole Podstawowej nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie - podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia oraz włączenie się do realizacji działań w zespole Sieci Humanistów w roku szkolnym 2019/2020.
3. Panu **Tomaszowi Jarosowi** - nauczycielowi historii w Szkole Podstawowej nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie - podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia oraz włączenie się do realizacji działań w zespole Sieci Humanistów w roku szkolnym 2019/2020.
4. Pani **Annie Chodorowskiej** - nauczycielowi sztuki w Szkole Podstawowej nr 1 im. Powstańców Śląskich w Wołowie - podziękowanie za włączenie się do realizacji działań w zespole Sieci Humanistów w roku szkolnym 2019/2020.
5. Pani **Monice Bocheńskiej** - nauczycielowi historii i języka polskiego Szkole Podstawowej im. K. Makuszyńskiego w Starym Wołowie – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
6. Pani **Wioletcie Guzerze** - nauczycielowi historii Szkole Podstawowej im. świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie w Krzelowie – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
7. Pani **Annie Król** - nauczycielowi języka polskiego Szkole Podstawowej im. świętego Mikołaja z Miry w Krzelowie w Krzelowie – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
8. Panu **Zbigniewowi Marzochowi** - nauczycielowi historii w Szkole Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Warzęgowie - podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia oraz włączenie się do realizacji działań w zespole Sieci Humanistów w roku szkolnym 2019/2020.
9. Panu **Pawłowi Olendrowi** - nauczycielowi języka polskiego i historii Szkole Podstawowej nr 5 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Brzegu Dolnym – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
10. Panu **Pawłowi Studennemu** - nauczycielowi historii w Zespole Szkół Publicznych w Lubiążu - podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia w roku 2019/2020.
11. Pani **Kazimierze Dziarskiej** - nauczycielowi historii Szkole Podstawowej nr 2 im. Orłąt Lwowskich w Wołowie – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
12. Pani **Katarzynie Łuczak** – nauczycielowi języka angielskiego – w Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Wołowie podziękowanie za pomoc w organizacji na terenie powiatu wołowskiego VI edycji akcji ratowania polskich cmentarzy na Ukrainie pod nazwą Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia w roku szkolnym 2019/2020.
13. Pani **Renacie Kawińskiej** - nauczycielowi historii Szkole Podstawowej Krzydlinie Wielkiej – podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w zespole nauczycieli - Sieci Humanistów - w roku szkolnym 2019/2020.
14. Pani **Katarzyna Pułeczka** - nauczycielowi Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Brzegu Dolnym, podziękowanie za pomoc w organizacji przedsięwzięć realizowanych w ramach sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli matematyki i informatyki w roku szkolnym 2019/2020

15. Pani **Ewie Nowak** – nauczycielowi języka niemieckiego w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wołowie – podziękowanie za pomoc i organizację konkursów języków obcych w roku szkolnym 2019/2020
16. Pani **Magdalenie Lewandowskiej** - nauczycielowi języka niemieckiego w Zespole Placówek Resocjalizacyjnych w Brzegu Dolnym – podziękowanie za pomoc przy opracowywaniu konkursów języka niemieckiego w roku szkolnym 2019/2020.

PROPOZYCJE SCENARIUSZY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH DLA NAUCZYCIELI

Szanowni Państwo, przekazujemy ciekawe scenariusze lekcji do wykorzystania w Państwa pracy dydaktycznej.

Krystyna Adaško dyrektor PCE i PPP w Wołowie

[Zasady bezpieczeństwa, zasady oceniania, zabawy integracyjne. Scenariusz lekcji wychowania fizycznego. III etap edukacyjny](#)

[W Ortograficznej Krainie. Scenariusz zajęć. Edukacja wczesnoszkolna](#)

[Wiosenna muzyka. Scenariusz zajęć. Wychowanie przedszkolne](#)

[Zabawy z kodowaniem. Scenariusz lekcji informatyki. II etap edukacyjny](#)

[W jaki sposób organizmy pozyskują energię. Scenariusz lekcji biologii. III etap edukacyjny](#)

[Skarby jesień. Scenariusz zajęć. Wychowanie przedszkolne](#)

[Tajemnice materiału genetycznego. Scenariusz lekcji biologii. III etap edukacyjny](#)

[Ucho jako narząd słuchu i równowagi . Scenariusz lekcji biologii. III etap edukacyjny](#)

[Poznajemy zasób ćwiczeń. Scenariusz lekcji wychowania fizycznego. III etap edukacyjny](#)

[Rozwój gospodarczy ziem polskich. Scenariusz lekcji historii. III etap edukacyjny](#)

[Samoocena sprawności fizycznej. Scenariusz lekcji wychowania fizycznego. III etap edukacyjny](#)

[Opowieści z wyprawy w nieznane. Scenariusz lekcji plastyki. II etap edukacyjny](#)

[Patrzymy w 3D. Scenariusz lekcji fizyki. III etap edukacyjny](#)

[Początki państwa polskiego. Scenariusz lekcji historii. II etap edukacyjny](#)

[Pole pod krzywą. Scenariusz lekcji fizyki. III etap edukacyjny](#)

[Łącz i usprawniaj. Scenariusz lekcji informatyki. II etap edukacyjny](#)

[Mieszkańcy łąki, . Scenariusz zajęć. Wychowanie przedszkolne](#)

[Mój najlepszy przyjaciel. Scenariusz lekcji języka niemieckiego. III etap edukacyjny](#)

[Jestem badaczem. Scenariusz zajęć. Edukacja wczesnoszkolna](#)

[Kampanie społeczne w Polsce. Scenariusz lekcji WOS. III etap edukacyjny](#)

[Kongres wiedeński. Scenariusz lekcji historii. III etap edukacyjny](#)

[Jak stworzyć pomysł na nowy produkt, . Scenariusz lekcji podstawy przedsiębiorczości. III etap edukacyjny](#)

[Jak walczyć o swoje. Scenariusz lekcji podstawy przedsiębiorczości. III etap edukacyjny](#)

[Jak zidentyfikować miód. Scenariusz lekcji informatyki. II etap edukacyjny](#)

[Ergonomiczne dźwiganie. Scenariusz lekcji wychowania fizycznego. III etap edukacyjny](#)

[Jak powstaje chleb. Scenariusz zajęć. Wychowanie przedszkolne](#)

[Doskonalimy elementy techniczne gry w korfball. Scenariusz lekcji wychowania fizycznego. III etap edukacyjny](#)

[Emocje. Scenariusz zajęć. Edukacja wczesnoszkolna](#)

[Bibliotekarz. Scenariusz zajęć. Wychowanie przedszkolne](#)

[Cyfrogra, czyli rusz się z głową. Scenariusz lekcji informatyki. III etap edukacyjny](#)

[Dlaczego się wstydzimy i jak sobie z tym radzi. Scenariusz zajęć. Edukacja wczesnoszkolna](#)

[Algorytmy i ich historia. Scenariusz lekcji informatyki. III etap edukacyjny](#)

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA. PRZYGOTOWANIE DZIECKA 6-LETNIEGO DO ROLI UCZNIA

O powodzeniu dziecka w początkowym okresie nauki decyduje jego prawidłowy rozwój fizyczny, intelektualny, emocjonalny, społeczny, a także poziom funkcji percepcyjno - motorycznych.

Jeżeli dziecko przed rozpoczęciem klasy I osiągnie taki poziom rozwoju, który pozwala mu sprostać wymaganiom szkolnym, to oznacza, że osiągnęło ono dojrzałość do rozpoczęcia nauki.

Dojrzałość fizyczna wyraża się m.in. w odpowiedniej do wieku życia wadze i wzroście, dobrym zdrowiu, oraz sprawności ruchowej. Sprawnie fizycznie dziecko skacze, biega, wspina się po drabinie. Potrafi lub uczy się jeździć na rowerze, łyżwach czy nartach.

Dojrzałość intelektualna przejawia się m.in. w tym, że dziecko rozumie mowę otoczenia, treść obejrzanych lub wysłuchanych bajek, jest zorientowane w najbliższym środowisku. Potrafi opowiedzieć własne przeżycia, wyciągnąć z przebiegu zdarzeń logiczne wnioski. Ma zwykle doskonałą pamięć, zna dużo wierszyków i piosenek.

Dojrzałość emocjonalna przejawia się umiejętnością zachowania adekwatnie do zaistniałej sytuacji. Małe dziecko manifestuje swe pozytywne i negatywne uczucia bardzo wyraźnie, przy czym podlegają one stałym zmianom. Dziecko dojrzałe pod względem emocjonalnym bez większych problemów rozstaje się z rodzicami, jest zainteresowane zadaniami odpowiednimi do jego wieku, a także potrafi skupić uwagę co najmniej przez pół godziny.

Dojrzałość społeczna wyraża się w umiejętności dostosowania się dziecka do wymagań otoczenia w zakresie podporządkowania się poleceniom. Jest ono silnie związane emocjonalnie ze swymi najbliższymi, ale także jest przywiązane do kolegów z przedszkola, z którymi potrafi się zgodnie bawić. Stopniowo uczy się współdziałania w grupie.

Dojrzałość w zakresie rozwoju funkcji percepcyjno – motorycznych świadczy o prawidłowym poziomie sprawności manualnej, orientacji przestrzenno – kierunkowej, percepcji słuchowej, wzrokowej, oraz koordynacji wzrokowo – ruchowej. Zaburzenia w rozwoju tych funkcji bywają częstą przyczyną trudności w opanowaniu przez dziecko podstawowych technik szkolnych.

Rozpoczęcie nauki szkolnej jest dla dziecka bardzo ważnym wydarzeniem. Wchodzi ono w nowe środowisko, staje się uczniem przed którym pojawiają się pierwsze, poważne obowiązki. Od dobrego przygotowania dziecka do nauki zależy zwykle jego kariera szkolna.

Przedszkole w ogromnym stopniu przyczynia się do wspomagania rozwoju dziecka i przygotowania go do roli ucznia. Wiele jednak zależy od jego środowiska rodzinnego.

Jak rodzice mogą pomóc dziecku w osiągnięciu dojrzałości szkolnej?

Ważne jest, aby od już od urodzenia zadbać o prawidłowy **rozwój uczuciowy** dziecka poprzez zaspokajanie jego potrzeb emocjonalnych – potrzeby miłości, akceptacji, oparcia, przynależności oraz bezpieczeństwa.

W atmosferze spokoju i miłości rozwój uczuciowy dziecka będzie przebiegać bez zakłóceń, nie powodując jego nerwowości oraz innego rodzaju zaburzeń natury emocjonalnej.

Aby zadbać o prawidłowy **rozwój społeczny** swego dziecka, umożliwić należy mu częste kontakty z rówieśnikami, a także podejmowanie samodzielnych działań odpowiednich do wieku życia dziecka. Konieczne jest również stopniowe wdrażanie go do podejmowania stałych obowiązków domowych, np. utrzymanie porządku w swoim kącie lub pokoju.

Wspomagając **rozwój intelektualny** dziecka należy pamiętać o tym, że jego myślenie w dużym stopniu uzależnione jest od mowy. Od najmłodszych lat warto więc rozmawiać z naszymi dziećmi, opowiadać im bajki, zadawać i odpowiadać na ich pytania. Rozumowanie dziecka ćwiczyć można doskonale poprzez np. układanie historyjek obrazkowych z wyodrębnianiem przyczyn i skutków.

Bardzo ważnym elementem dojrzałości szkolnej jest prawidłowy **poziom rozwoju funkcji percepcyjno – motorycznych**. Funkcje te można rozwijać poprzez odpowiednie zabawy.

Sprawność manualna niezbędna jest do nauki pisanie. Brak prawidłowego nawyku trzymania ołówka, wykonywania linii poziomych, pionowych, ukośnych, uniemożliwia nabycie tej umiejętności.

Funkcję tę należy ćwiczyć od najmłodszych lat ucząc czynności samoobsługowych: mycia, ubierania się, zawiązywania sznurowadeł, zapinania guzików, zakręcania i odkręcania butelek itd.

Inne zabawy manualne które z powodzeniem mogą zainicjować mogą rodzice, to: nawleknięcie koralików, ugniatanie papierowych kul i rzucanie nimi do celu, lepienie z plasteliny, wydzieranie, wycinanie, malowanie farbami, rysowanie, wycinanie, odwzorowywanie, itd.

Należy pamiętać o pochwaleniu dziecka za wysiłek jaki włożyło w pracę, wyeksponować ją, aby zmotywować je do podejmowania kolejnych.

Orientacja przestrzenno – kierunkowa kształtuje się u dziecka przez wiele lat. Przed pójściem do szkoły powinno ono być zorientowane w kierunkach, oraz przestrzeni. Rozumie więc i stosuje pojęcia: nad, pod, obok, z tyłu, z przodu, wyżej, niżej, w środku, na prawo, na lewo.

Przyswajać można je w toku przykładowych zabaw:

- określanie położenia przedmiotów w pokoju, na stoliku;
- wykonywanie zadań według instrukcji słownej, np. "Stań na prawej nodze...";
- rysowanie pod dyktando...

Percepcja wzrokowa czyli spostrzeganie wzrokowe jest również bardzo ważną funkcją warunkującą dobre przygotowanie dziecka do nauki szkolnej. Ściśle wiąże się z nią **koordynacja wzrokowo – ruchowa**, czyli umiejętność zharmonizowania pracy oka z ruchami całego ciała lub którejś z jego części.

Nauka liter, czytania i pisania wymaga od dziecka różnicowania skomplikowanych kształtów, porównywania ich oraz poprawnego odtwarzania. Zatem bardzo ważną rzeczą jest ćwiczyć w.w. funkcje zarówno w przedszkolu jak i w domu. Przykładowe ćwiczenia to:

- obrysowywanie, kopiowanie, wodzenie po śladzie;
- układanie elementów w całość;
- uzupełnianie brakującej części obrazka;
- poszukiwanie różnic i podobieństw w obrazkach;
- układanie według wzoru lub według własnego pomysłu
- łączenie kropek;
- kreślenie drogi w labiryncie.

Percepcja słuchowa to umiejętność wyodrębniania dźwięków, słów, sylab, głosek z wypowiedzianej mowy (analiza), oraz łączenia pojedynczych głosek, sylab w słowa lub w zdania (synteza).

Prawidłowa analiza i synteza słuchowa wyrazu i zdania stanowi niezbędny warunek do nabycia przez dziecko umiejętności czytania i pisania.

Funkcję tę można ćwiczyć już od najmłodszych lat w domu rodzinnym poprzez

- zabawę w nasłuchiwanie "Co się dzieje wokół nas?";
- rozpoznawanie dźwięków z otoczenia;
- naśladowanie np. odgłosów zwierząt.

W późniejszym okresie bawić się można z dzieckiem w:

- kończenie rozpoczętych słów;
- wymyślanie słów na daną głoskę lub sylabę;
- poszukiwanie przedmiotów zaczynających się na daną głoskę;
- dzielenie wyrazów na sylaby i składanie ich w całość; odtwarzanie prostego rytmu.

Opracowała: Małgorzata Klemens, pedagog PPP w Wołowie

DOSKONALENIE SPRAWNOŚCI MANUALNEJ

Sprawność grafomotoryczna zdobywana jest w długotrwałym procesie. Proces ten możliwy jest dzięki wielu doświadczeniom związanym z szeroko pojętym ruchem ciała. Jest to nabywanie świadomości ruchu w obrębie części ciała oraz poczucia siebie w przestrzeni.

Dzięki zbieraniu informacji, buduje się schemat ruchowy człowieka. Dlatego tak niezbędne są wczesne doświadczenia płynące z ruchu poprzez zabawę, ćwiczenia samoobsługowe i ćwiczenia ruchowe podnoszące ogólną sprawność. Ćwiczenia grafomotoryczne spełniają rolę stymulującą i usprawniającą, gdyż wpływają na rozwój motoryki rąk i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Korygują nieprawidłowe nawyki ruchowe i utrwalają właściwe, konieczne podczas pisania i rysowania.

Ćwiczenia motoryki dużej:

- Luźne wymachy rąk, krążenie ramion, klaskanie,
- Rzuty, chwytaki piłki, różnorodne zabawy z piłką, woreczkiem,
- Zamalowywanie dużych powierzchni ograniczonych konturem, pogrubianie konturów dużych rysunków
- Chodzenie po wyznaczonym torze
- Podskoki, przeskoki
- Kreślenie w powietrzu dużych, płynnych swobodnych ruchów w kształcie kół
- Podnoszenie przedmiotów i kładzenie ich w wyznaczone miejsce

Ćwiczenia motoryki małej:

- Chwytywanie przedmiotów całą dłońią, małych przedmiotów palcami i manipulowanie nimi
- Otwieranie i zamykanie pudełek
- Dotykanie przedmiotów o różnej fakturze
- Nawlekanie koralików, makaronu
- Cięcie nożyczkami materiałów tekstylnych oraz papierniczych
- Praca z komputerem – posługiwanie się myszką, klawiaturą
- Szycie
- Konstruowanie z klocków różnych figur, kształtów
- Wypełnianie konturów kredką, farbą
- Wypełnianie plasteliną dużych wzorów i figur
- Wypełnianie konturów kawałkami papieru
- Składanie obrazka z części
- Układanie klocków, patyczków według wzoru lub własnego pomysłu
- Rysowanie szlaczek po śladzie, uzupełnianie szlaczek

Ćwiczenia usprawniające precyzję ruchów dłoni:

- Formowanie małych kulek z bibuły i naklejanie ich
- Lepienie z plasteliny różnych figur
- Wycinanie obrazków nożyczkami
- Montowanie konstrukcji z gotowych elementów
- Układanie obrazków z części
- Dopasowywanie przedmiotów do otworów o różnych kształtach
- Wydzieranie
- Wycinanie po linii prostej i falistej

- Obrysowywanie szablonów
- Rysowanie po liniach
- Rysowanie labiryntów
- Kalkowanie, kopiowanie
- Zakreskowywanie, zamalowywanie obrazków
- Łączenie kropek
- Pisanie wzorów literopodobnych

Zabawy z palcami:

- Uderzanie czubkami palców o blat stołu w różnym tempie
- Przeplatanie palców
- Zabawy paluszkowe (szczególnie u dzieci, które jeszcze nie dojrzały do ćwiczeń takich jak konstruowanie, wydzieranie, wycinanie, lepienie, „Auto”, „Biedronka”, „Gość”, „Kanapka”, „Paluszek i gruszka”

Ćwiczenia usprawniające mięśnie dłoni i palców:

- Modelowanie z mas plastycznych
- Zwijanie włóczki
- Bazgranie kredką na papierze
- Ugniatanie papierowych kul, rzucanie nimi
- Rysowanie kół na zmianę prawą i lewą ręką
- Wydzieranie, wycinanie
- Rysowanie, malowanie ruchami poziomymi, pionowymi, falistymi, okrężnymi
- Odwzorowywanie, obrysowywanie, kalkowanie, stemplowanie
- Pisanie i rysowanie po śladzie ciągłym, liniowym i kropkowanym
- Wciskanie pinezki w tablicę korkową
- Obrysowywanie szablonu wewnętrzne i zewnętrzne
- Kopiowanie bez odrywania ręki
- Układanki klockowe, wtyczkowe z zachowaniem stopniowania trudności na wzorze, według wzoru i bez wzoru
- Nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków przez otworki
- Ściskanie piłeczek
- Nauka prawidłowego trzymania przyboru do pisania, prawidłowe trzymanie kredki, ołówka, flamastra, ułożenie rąk podczas rysowania

Ćwiczenia graficzne:

- Rysowanie na papierze gładkim, w kratkę, w linie
- Rysowanie węglem, pisakiem, kredkami
- Malowanie farbami – plakatówką, farbami klejowymi
- Kreślenie linii pionowych i poziomych po śladzie i samodzielnie
- Łączenie liniami punktów
- Obrysowywanie szablonów figur geometrycznych
- Odtwarzanie kształtu liter i prostych wyrazów według wzoru
- Opracowanie kształtu poszczególnych liter i ich połączeń

Ćwiczenia usprawniające sprawność grafomotoryczną:

- Ćwiczenia graficzne, kreślenie po śladzie różnych linii, szlaczków literopodobnych, liter oraz wyrazów
- Ćwiczenia w prawidłowym trzymaniu przyboru do pisania
- Wyrabianie orientacji co do kierunku pisania
- Zamalowywanie małych powierzchni – kontury, stemple
- Wklejanie wycinanek w uprzednio przygotowany kontur
- Kalkowanie
- Kolorowanie obrazków o zaznaczonych konturach
- Przetwarzania obrazu wzrokowego na graficzny
- Rysowanie dywanika
- Wydzieranki
- Wyszywanie, haftowanie
- Majsterkowanie oraz wykonanie ludzików i zwierząt z materiału przyrodniczego

opracowała: mgr Katarzyna Grabowska

Literatura:

A.Franczyk, K. Krajewska „Skarbiec nauczyciela-terapeuty”, Impuls, Kraków 2005

M. Bogdanowicz „Przygotowanie do nauki pisania”

Opracowała: Małgorzata Tokarczyk, pedagog, PPP w Wołowie

CZAS NA RELAKS CZYLI JAK USPOKOIĆ DZIECKO W TRUDNEJ SYTUACJI

W aktualnej sytuacji na świecie związanej z epidemią koronawirusa zarówno dorośli, jak i dzieci, mogą odczuwać mnóstwo uczuć związanych z poczuciem niepewności, zaburzonego poczucia bezpieczeństwa, lęku, obniżonego nastroju. Ważne jest więc, by w tym czasie, z jednej strony pozwolić sobie na przeżywanie i okazywanie emocji, z drugiej znaleźć sposób na ich bezpiecznie wyciszenie czy odreagowanie (bez zachowań destrukcyjnych czy przemocowych). Dzieci i młodzież również takiego bezpiecznego odreagowania potrzebują w ramach np. aktywności fizycznej (również w warunkach domowych), kontaktów z rówieśnikami, rozmowy z dorosłymi, angażowana się w swoje zainteresowania, pasje. Dzieci mogą mniej rozumieć obecną sytuację na poziomie intelektualnym, ale przeżywać ją równie mocno, odczuwać na poziomie emocji atmosferę panującą w domu (rozmowy o epidemii, nadmierne śledzenie informacji w mediach, katastroficzne wypowiedzi rodziców w obecności dziecka). Aktualna sytuacja jest jedną z trudnych sytuacji w naszym życiu, ważne jednak, by zaopatrzyć nasze dzieci w umiejętność radzenia sobie z trudnościami, a rodzicom pokazać, jak mogą pomóc dziecku w lepszym zrozumieniu trudności.

Pozytywne, konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem (nie tylko w czasie epidemii...):

- rozmowa z bliską osobą (rodzicem, partnerem, przyjacielem, specjalistą) na temat przeżywanych trudności, urealnienie przeżywanych lęków, szukanie nowych sposobów ich odreagowywania, okazywania przeżywanych stanów emocjonalnych),
- ćwiczenia fizyczne (w fizjologiczny sposób pozwalają na redukcję negatywnego napięcia, pozwalają na jego mechaniczne zmniejszenie, pobudzają pracę organizmu do działania),
- rozwijanie pasji, zainteresowań (skupienie na tym, co jest dla nas pozytywne, dobre, pozwala na redukcję przeżywanego stresu lub wypracowanie do niego potrzebnego dystansu),
- dbanie o sen, zdrowe odżywianie się.

Polecamy przykładowe, wartościowe strony pokazujące radzenie sobie ze stresem, sytuacjami lękotwórczymi);

1. Bajki terapeutyczne dla wykorzystania dla rodziców, przeznaczone w momencie konieczności porozmawiania o sytuacji trudnej z dzieckiem (np. strata bliskiej osoby rozwód rodziców). Zachęcam, żeby najpierw samemu zapoznać się z bajką, zobaczyć, czy język oraz używane metafory są adekwatne dla naszego dziecka, czy nie wzbudzą w nim nadmiernego lęku czy poczucia niezrozumienia.

Jeżeli po wysłuchaniu danej historii dziecko chce na ten temat porozmawiać musimy jako rodzice być na to gotowi, jeżeli dziecko nie chce podejmować tematu, pozwólmy się mu w samotności zastanowić się nad tematyką bajki, nawiążmy do tego tematu w późniejszym czasie.

<https://bajki-zasypianki.pl/bajki-pomagajki/>

2. Pierwsza książka o medytacji (świeckiej) dla dzieci. Ta prosta, przyjazna i skuteczna metoda zyskała entuzjastyczne opinie setek tysięcy rodziców, dzieci i pedagogów na całym świecie. Pokazuje w jaki sposób dziecko może nauczyć się relaksować w trudnych dla niego momentach, zachęci do większej uważności, wzmocni koncentrację. Polecam również spotkania online dla dzieci „Uważność i spokój żabki” (najnowsze informacje na stronie Facebook „Uważność i spokój żabki”):

[https://natuli.pl/produkt/uwaznosc-spokoj-zabki?gclid=CjwKCAjwp-](https://natuli.pl/produkt/uwaznosc-spokoj-zabki?gclid=CjwKCAjwp-X0BRAFEiwAheRuiwBPHMI6c0sti0X-LMNoBXJguqcBeKJYFjzPwhysW8Vf4f9wm6O08hoCsZ8QAvD_BwE-)

[X0BRAFEiwAheRuiwBPHMI6c0sti0X-LMNoBXJguqcBeKJYFjzPwhysW8Vf4f9wm6O08hoCsZ8QAvD_BwE-](https://natuli.pl/produkt/uwaznosc-spokoj-zabki?gclid=CjwKCAjwp-X0BRAFEiwAheRuiwBPHMI6c0sti0X-LMNoBXJguqcBeKJYFjzPwhysW8Vf4f9wm6O08hoCsZ8QAvD_BwE-)

<https://bajkochlonka.pl/2018/10/03/moja-supermoc-recenzja/>

3. Przy stanach większego niepokoju, rozdrażnienia czy problemów z zasypianiem można wykorzystać, prócz własnych sprawdzonych sposobów, muzykę relaksacyjną oraz dźwięki natury – śpiew ptaków, padający deszcz itp. Obserwując własne dziecko, będziemy w stanie spostrzec, które z tych melodii/dźwięków pozytywnie na nie oddziałują. Pamiętajmy przy tym, że dziecko może relaksować zupełnie coś innego niż nas (i odwrotnie). Przykładowe melodie oraz dźwięki natury:

<https://www.youtube.com/watch?v=BzpheDcdgzg> – dźwięki lasu i wody

<https://www.youtube.com/watch?v=ZESbEePErKA> – śpiew ptaków

https://www.youtube.com/watch?v=YZiF_PY8mmA – padający deszcz

<https://www.youtube.com/watch?v=kgqw-4mH7Kw> – melodie do snu

<https://www.youtube.com/watch?v=hSnD30bcAS8> – muzyka klasyczna

W sytuacji kiedy jako Rodzice widzą Państwo, że dziecko nie radzi sobie z przeżywanym lękiem, ma obniżony nastrój, łatwo je zdenerwować i trudno mu się uspokoić, izoluje się od innych bardziej niż wcześniej, mówi o sobie źle lub deklaruje zrobienie sobie krzywdy – wtedy trzeba koniecznie poszukać pomocy specjalisty (psychologa, psychoterapeuty, w sytuacjach stosowania zachować autodestrukcyjnych – lekarza psychiatry).

Można również konsultować takie sytuacje z naszymi specjalistami – psychologami w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w razie wątpliwości co do stanu psychicznego Waszego dziecka zapraszamy do kontaktu mailowego (kontakty w zakładce na stronie Poradni, z przedziałami wiekowymi konkretnych specjalistów). W razie potrzeby uruchamiany jest również kontakt zdalny (konsultację on-line za pomocą komunikatorów internetowych) .

Maria Buśko-Rola- psycholog

Katarzyna Stróżyk – pedagog

PPP w Wołowie

„WYCHOWYWAĆ TO KOCHAĆ I WYMAGAĆ...” CZYLI WARTOŚCIOWE MATERIAŁY O NAWIĄZYWANIU RELACJI

Droży Rodzice,

Polecamy poniższe materiały dotyczące tego, w jaki sposób można pogłębić swoją wiedzę na temat wychowywania dzieci. Aktualny czas epidemii może być czasem naszego rozwoju, również w zakresie stawania się lepszym rodzicem/opiekunem/partnerem dla naszych rodzin. Dzięki temu, że sporo czasu spędzamy z naszymi najbliższymi, trochę uczymy się ich na nowo, poznajemy w dotąd niecodziennych odsłonach.

Na początku zachęcamy do zapoznania się z filmikiem dotyczącym programu rozwijającego kompetencje rodzicielskie „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” autorstwa pani Joanny Sakowskiej. Sama autorka przybliży nam w filmie czym może być nasze rodzicielstwo, jeżeli postawimy na budowanie relacji z naszym dzieckiem, a równocześnie nie zapomnimy o dobrym, konsekwentnym systemie wychowawczym. Opisuje również jak w praktyce wyglądają zajęcia „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców”:

<https://www.youtube.com/watch?v=xorAna1ZO2w>

Pragniemy przypomnieć Państwu, że nasi specjaliści mają uprawnienia do prowadzenia tych wartościowych warsztatów, które regularnie odbywają się na terenie naszej Poradni. Chętnych do wzięcia w nich udziału prosimy o kontakt z sekretariatem w celu zapisania się na listę oczekujących. Przed rozpoczęciem kolejnej edycji warsztatów powiadomimy Państwa telefonicznie. Zajęcia są bezpłatne (nr telefonu do poradni: (71 389 25 46).

Polecamy również książki:

„Jak mówić, żeby maluchy nas słuchały. Poradnik przetrwania dla rodziców dzieci w wieku 2-7 lat” J. Faber, J.King,

„Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, A. Faber, E. Mazlish,

„Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały”, A. Faber, E. Mazlish,

Załączamy jeszcze wartościowy link wykładu z Ritą Pearson o rozumieniu, że dziecko tak naprawdę się uczy w momencie posiadania relacji z daną osobą (dotyczy to zarówno nauczycieli, jak i rodziców stosujących nawet najbardziej skuteczne zasady wychowawcze przy braku realnej relacji z dzieckiem). Zachęcam do obejrzenia i przemyślenia:

https://www.ted.com/talks/rita_pierison_every_kid_needs_a_champion/transcript?language=pl

Owocnego rozwoju w roli rodzica i budowania pozytywnych relacji z innymi,

Maria Buśko-Rola- psycholog, PPP Wołów

CO DALEJ? WYBIERAMY SZKOŁĘ I ZAWÓD! - PORADNIK PEDAGOGA

Drodzy rodzice, oraz uczniowie kończący szkołę podstawową i ponadpodstawową

Już wkrótce rozpocznie się rekrutacja do szkół. Zastanawiając się nad podjęciem decyzji o wyborze szkoły, zadajemy sobie pytania: na co zwrócić uwagę? Co jest istotne: zainteresowania, predyspozycje dziecka? Jaka jest dana szkoła? Jakie ma wyniki? Jakie są profile klas? Jakich języków obcych można się w niej uczyć? Jakie są aktywności pozalekcyjne: kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne, sportowe? Jacy są pracujący w niej nauczyciele? Może ważne jest to, co o danej szkole mówią inni – uczniowie, rodzice? Może nie ma się nad czym zastanawiać, trzeba wybrać szkołę położoną najbliżej miejsca zamieszkania? Kolejne pytania dotyczą odpowiedzialności za wybór szkoły. Kto ma podjąć decyzję, do jakiej szkoły pójdzie moje dziecko? Czy ma to być moja decyzja, czy mojego dziecka? A może powinniśmy ją podjąć wspólnie?

Podejmując razem z dzieckiem decyzje o wyborze szkoły ponadpodstawowej dobrze jest wziąć pod uwagę jego zainteresowania i predyspozycje. Warto rozmawiać z dzieckiem - pod kątem przygotowania go do życia zawodowego w przyszłości - o jego zdolnościach, cechach charakteru, zdrowiu, wartościach. Nie wolno zapominać, że jako rodzice mamy za sobą dłuższy okres życia i możemy wyciągać wnioski z podjętych w przeszłości wyborów. Nastolatek ma ten okres życia dopiero przed sobą i nie jest w stanie myśleć jak „dorosły z doświadczeniem”. Dlatego warto wspierać go w autonomii decyzji, dyskutować o różnych perspektywach, lecz nie oczekiwać, że wybierze rozwiązania, które my uznajemy dla niego za najlepsze. W rodzinach, w których rodzice wypracowali dobrą relację z dziećmi i są dla nich autorytetami, takie rozmowy prowadzi się dużo łatwiej.

Przy wyborze zawodu istotne są następujące czynniki:

Zainteresowania

Identyfikacja zainteresowań dziecka ułatwia poszukiwanie szkoły o profilu odpowiadającym obszarom zawodowym, które te zainteresowania mogą rozwinąć. Dotyczy to zarówno przedmiotów szkolnych, jak i pasji dziecka.

Zdolności

Każde dziecko posiada zarówno rozwinięte w różnym stopniu zdolności ogólne, do których zaliczamy, np. inteligencję, kreatywność, sprawności fizyczne oraz zdolności ukierunkowane przedmiotowo, np. artystyczne, językowe, matematyczne czy sportowe. Dobrze jest przeanalizować, w jakich dziedzinach dziecko jest bardzo dobre, czego uczy się szybko i z przyjemnością.

Umiejętności

Wybierając szkołę ponadpodstawową warto również zastanowić się, co dziecko potrafi, jakie ma szczególne umiejętności, czy towarzyszy rodzicom, znajomym w wykonywaniu pewnych czynności zawodowych, np. naprawach motoryzacyjnych, opiece nad zwierzętami. Warto też pomyśleć, jakie umiejętności psychospołeczne (tzw. umiejętności miękkie) posiada nasze dziecko. Mogą to być, m.in.: komunikacja międzyludzka, umiejętność radzenia sobie ze stresem, analiza danych, zarządzanie czasem.

Wartości

Każdy z nas kieruje się w swoim życiu określonym zestawem wartości, które również leżą u podstaw decyzji dotyczących wyboru wykonywanego zawodu. Jeżeli obserwujemy, że dziecko chętnie angażuje się, np. w działania wolontariatu młodzieżowego, może warto pomyśleć o szkole i zawodzie, który pozwoli mu rozwinąć kompetencje społeczne.

Temperament

Temperament to zespół cech, takich jak: emocjonalność (wrażliwość lub odporność na bodźce wywołujące reakcję emocjonalną), aktywność (poszukiwanie działań mocno stymulujących), wrażliwość zmysłowa (wyczulenie na słabe bodźce) i wytrzymałość (zdolność adekwatnego reagowania na bodźce długotrwałe lub silnie stymulujące). Cechy te są zdeterminowane genetycznie i stanowią podstawę kształtowania się i rozwoju osobowości. Osobowość można scharakteryzować z kolei przez pięć cech. Są to (nie)stabilność emocjonalna (odzwierciedlającą przystosowanie emocjonalne lub emocjonalne nie zrównoważenie); ekstrawersja (nastawienie na świat zewnętrzny) lub introwersja (nastawienie na świat wewnętrzny); otwartość na doświadczenie (czyli ciekawość poznawcza, tolerowanie nowości, pozytywne nastawienie do przeżywania świata) lub zamknięcie na doświadczenie; generalnie pozytywne lub negatywne nastawienie do innych ludzi; sumienność (stopień zorganizowania, wytrwałości i motywacji w działaniach zorientowanych na cel) lub jej brak. Indywidualny obraz osobowości opisu-jemy jako zespół cech charakteru. Ujawniają się one w zachowaniu, sposobie bycia, usposobieniu. Rodzice, którzy dobrze znają cechy osobowości i temperament swoich dzieci, mogą być dla nich wsparciem przy wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej. Warto, by zwracali nastolatkom uwagę na charakterystykę danej profesji, jej dynamikę, tryb, konieczność lub brak współpracy w zespole, etc. Warto też zachęcać dzieci, by zastanowiły się nad cechami swojego charakteru i rozmawiać z nimi o tym, czy ich osobowość odpowiada wymaganiom danego zawodu lub specjalności.

Możliwości intelektualne

Zastanawiając się nad wyborem szkoły ponadpodstawowej, warto przeanalizować, jaki jest potencjał intelektualny dziecka i jego zdolność uczenia się. Jakie ma wyniki w nauce? W jakim stopniu potrafi adaptować się do nowych warunków i wykonywania nowych zadań? Jak radzi sobie w sytuacjach trudnych, czy potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę w praktyce. Czy jest gotowe na długo-letni wysiłek związany z przygotowaniem do zawodu wymagającego ukończenia studiów wyższych? Czy może zasadne jest wybranie ścieżki dającej możliwość zdobycia kwalifikacji zawodowych na poziomie szkoły średniej?

Stan zdrowia

Bardzo ważnym elementem procesu podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej jest analiza stanu zdrowia i potrzeb dziecka. Należy pamiętać, by nie wybierać szkoły, która kształci do zawodu, do wykonywania którego nastolatek ma przeciwwskazania zdrowotne.

Dobry wybór szkoły i/lub zawodu to proces. Warto, aby podjęta decyzja była zgodna z zainteresowaniami, predyspozycjami, znajomością zarówno swoich mocnych stron jak i ograniczeń, a także z uwzględnieniem znajomości rynku pracy i oferty edukacyjnej.

POMOCNE INFORMACJE W WYBORZE SZKOŁY I ZAWODU

- Informacje o zawodach, rankingi szkół: www.perspektywy.pl
- Informacje o szkołach, kształceniu zawodowym i ogólnym: www.ore.edu.pl
- Testy predyspozycji zawodowych: <http://www.labirynt-zawodow.progra.pl/>;
- https://ckziu.com/index.php?option=com_content&view=article&id=386&Itemid=911
- Informacje o rynku pracy: www.barometrzwodow.pl
- Informacje o uczelniach, kierunkach studiów: www.uczelnie.info.pl
- Dolnośląski Ochotniczy Hufiec Pracy: <http://www.dolnoslaska.ohp.pl/>
- Informacja o zawodach i specjalnościach na rynku pracy: www.psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci; <https://www.kwalifikacje.gov.pl/>

- e-Gazetki o zawodach: <https://doradztwo.ore.edu.pl/e-gazetki-o-zawodach/>
- Multimedia, filmy: <https://doradztwo.ore.edu.pl/multimedia/>
- Centralna Komisja Egzaminacyjna: <https://cke.gov.pl/category/aktualnosci/>
- Biura Karier: <https://biurokarier.pwr.edu.pl/pl/>; <https://careers.uni.wroc.pl/pl/>

Informację przygotowała: Iwona Grabowiecka Poradnia w Brzegu Dolnym

Kontakt- iwona.grabowiecka.pppbd@gmail.com

PORADNIK LOGOPEDYCZNY

INFORMACJE DLA RODZICÓW, PRZYDATNE MATERIAŁY DO PRACY Z DZIECKIEM W DOMU.

Drodzy rodzice, pragnę polecić lekturę informacji zawartych na stronach internetowych (adresy stron zamieszczone poniżej) z nadzieją, że staną się one przydatne w Waszej pracy z dzieckiem nad rozwojem i doskonaleniem mowy.

<https://dziecisawazne.pl/wspomaganie-rozwoju-mowy-dziecka> - o czym muszą pamiętać rodzice pracując nad rozwojem mowy dziecka? – 12 przykazań do zastosowania w pracy z dzieckiem;

<https://www.domowyprzedszkolak.pl> – darmowe materiały dla rodziców do wykorzystania m.in. przy stymulowaniu rozwoju mowy dziecka; są tu m.in. wierszyki; piosenki; bajki; ćwiczenia słuchowe, wzbogacające słownik dziecka i wiele innych;

<https://harmonia.edu.pl/pl/i/EDUKACJA-W-DOMU/257> w tym zakładki: ćwiczenia logopedyczne; propozycje zabaw;

<https://www.superkid.pl/cwiczenia-logopedyczne>, na niej znajdziecie Państwo m.in. artykuły dotyczące rozwoju mowy dziecka; ćwiczenia usprawniające motorykę języka i warg; materiały, ćwiczenia do wykorzystania m.in. przy utrwalaniu poprawnej wymowy głosek.

POROZMAWIAJMY O JĄKANIU?

Drodzy rodzice.

Tym razem pragnę polecić Waszej uwadze lekturę linków związanych z tematem **zaburzenia płynności mowy** występującym u dzieci w wieku przedszkolnym. Być może właśnie stoicie przed takim „problemem”, który zauważyliście u swojego dziecka właśnie teraz, kiedy częściej i dłużej macie okazję z nim rozmawiać i bawić się; „problem” z którym nie bardzo wiadomo co zrobić. Nie wiecie co się stało, mówicie „przecież wcześniej tego nie było” a teraz „jąka się”. Z czym zatem macie do czynienia? Czy jest to jąkanie wczesnodziecięce czy też może rozwojowa niepłynność mówienia? W tych linkach znajdziecie również **bardzo cenne wskazówki, uwagi** o których musicie pamiętać i ich przestrzegać w relacjach z dzieckiem.

Przeczytajcie: <https://logopeda.org.pl/publikacja.php?id=65> (Zenobia Bogdanowska - Jąkanie wczesnodziecięce. Jak podjąć właściwe działania?); <http://www.frogos.org.pl/> (Bogdanowska.Z., Rozwojowa niepłynność mówienia - powodem do troski, nie do lęku); <https://mamadu.pl/> (Jąkanie wczesnodziecięce a rozwojowa niepłynność mówienia.);

Literatura:

1. Byrne R.: *Pomówmy o zacinaniu*. PZWL, Warszawa 1989
2. Chęć M.: *Jąkanie. Diagnoza – Terapia – Program*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007
3. Kamińska D.: *Wspomaganie płynności mówienia mowy dziecka – profilaktyka, diagnoza i terapia jąkania wczesnodziecięcego*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006
4. Kostecka W.: *Dziecko i jąkanie*. PTL, Lublin 2000
5. Lichota E.J.: *Profilaktyka jąkania i nie płynności mówienia*. Wyd. Harmonia, Gdańsk 2008
6. Z.Tarkowski: *Jąkanie wczesnodziecięce*. WSiP, Warszawa 1997

POROZMAWIAJMY O CAPD

Drodzy rodzice,

w ostatnim czasie tj. od kilku lat coraz częściej mówi się o tym zaburzeniu w kontekście dzieci szkolnych i występujących u nich trudności w nauce, ale może ono dotyczyć również dzieci młodszych. Czym jest zatem CAPD i czy dotyczy ono Waszego dziecka?

CAPD to skrót z ang. *central auditory processing disorder* i oznacza Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego. Może być też używana nazwa **APD**. Jest to specyficzne zaburzenie procesu słyszenia, a mówiąc prościej i bardziej obrazowo to: uszy pracują normalnie (dziecko nie jest głuche, wszystko słyszy, wyniki audiogramu są prawidłowe), ale mózg „słyszy” coś innego niż odbiera ucho, ma problem z przetworzeniem tej informacji. Dziecko zatem słyszy, ale mamy wrażenie że nie słucha, nie w pełni rozumie to co usłyszało bo dźwięki składają mu się w jakieś dziwne słowa, których ono nie zna. Może np. zamiast „kto” usłyszeć „kot”, wówczas zdanie „kto robi zakupy” brzmi „kot robi zakupy” i wtedy dziecko zastanawia się mocno nad sensem tego komunikatu, nie potrafiąc go odnieść do rzeczywistości. Podobnie bywa w zdaniu „Pani ma zegarek”- dziecko słyszy coś innego „**Panima** zegarek”, tak też napisze w dyktandzie, nie rozdzieli tych wyrazów i będzie się zastanawiało co to jest „panima”. **Jakie są inne objawy tego zaburzenia?** Mogą występować trudności w: słyszeniu w hałasie (w domu dziecko lepiej rozumie mowę, to co mama tłumaczy w czasie odrabiania lekcji, bo w domu jest mniej bodźców słuchowych przez co mózg dziecka może je lepiej „odczytać”); spełnianiu poleceń słownych; złożonych poleceń. Zdarza się przekręcanie podobnie brzmiących słów; występują częste prośby o powtórzenie; łatwe rozpraszanie się; trudności w czytaniu i pisaniu; trudności w koncentracji uwagi, nauką języków obcych a także nadwrażliwość na głośne dźwięki. Zaburzenia przetwarzania słuchowego u młodszych dzieci mogą negatywnie wpłynąć m.in. na rozwój mowy, na ich kompetencje komunikacyjne, funkcjonowanie emocjonalno – społeczne a w okresie późniejszym na opanowanie umiejętności czytania i pisania.

Jakie są zatem przyczyny występowania zaburzeń przetwarzania słuchowego? Często są one wynikiem niedotlenienia mózgu w czasie porodu, zapalenia opon mózgowych, urazów głowy czy zatruc w dzieciństwie. Jednak jedną z najczęściej ostatnio podawanych przyczyn jest nadmierne spędzanie przez dzieci czasu przy komputerze, tablecie czy smartfonie, gdzie skupiają się tylko na odbiorze informacji drogą wzrokową – za pomocą obrazów. Nie trenują słuchu i słuchania. Efektem czego nie umieją prawidłowo przetworzyć słyszanej informacji. Zachęcam więc do: zabaw dźwiękowych (rozpoznawanie dźwięków przedmiotów, otoczenia itp.), zabaw dźwiękiem (cicho-głośno; wysoki dźwięk- niski; długi dźwięk- krótki itp.)- przykłady zabaw w linkach poniżej; a przede wszystkim do czytania dzieciom: bajek, wierszyków.

Być może któreś z opisanych objawów obserwujecie u swojego dziecka, ale **czy ma ono CAPD ? Kto może to stwierdzić ?** Zaburzenie przetwarzania słuchowego jest złożonym problemem i wymaga wielu specjalistycznych badań diagnostycznych. Pierwszym krokiem jest wykonanie badania słuchu w celu wykluczenia trwałego ubytku słuchu, a więc uzyskania informacji, że dziecko dobrze słyszy. Wstępne badanie słuchu można zrobić podczas wizyty u otolaryngologa w poradni laryngologicznej, który może zlecić wykonanie kolejnych badań słuchu gdy zajdzie taka potrzeba. **Można też zgłosić się** ze swoimi wątpliwościami co do występowania w/w zaburzenia **do specjalistów: logopedy lub pedagoga w Poradni**

Psychologiczno-Pedagogicznej działającej w Waszym rejonie zamieszkania. Oni pomogą Wam w dalszym postępowaniu diagnostycznym, a w okresie późniejszym również terapeutycznym.

Zachęcam do głębszego zapoznania się z tematem CAPD. Polecam zatem Waszej uwadze lekturę linków:

<https://csim.pl/capd-bez-tajemnic-diagnoza-i-terapia-zaburzen-centralnego>

<http://niegrzecznedzieci.org.pl/>

<https://neuroflow.pl/blog/dla-rodzicow/29-zabawy-i-cwiczenia-rozwijajace-sluch-i-uwage-sluchowa-dziecka>

<http://swiatlekarza.pl/nowoczesna-terapia-w-zaburzeniach-przetwarzania-sluchowego>

<https://otolaryngolodzy24.pl/blog/zaburzenia-przetwarzania-sluchowego/>

<https://www.osrodek-pzg.pl/>

<https://kursy.operon.pl/Blogi/Blog-dra-Marcina-Szczerbinskiego/Centralne-zaburzenia-przetwarzania-sluchowego>

Jeżeli po lekturze informacji z linków macie Państwo jakieś pytania zachęcam do kontaktu mailowego: dorota.kasycz.bejnar.pppbd@gmail.com

Dorota Kasycz- Bejnar - logopeda

• **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI MATEMATYKI I INFORMATYKI**

DNIA: 4 CZERWCA 2020 R.

PROGRAM SPOTKANIA

1. Podsumowanie pracy w roku szkolnym 2019/2020
 2. Informacje o odbiorze zaświadczeń udziału w szkoleniach i warsztatach
 - Programowanie WWW
 - Modelowanie matematyczne
 - Programowanie w języku Python
 3. Propozycje działań na przyszły rok szkolny
-

• **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI JĘZYKA POLSKIEGO I HISTORII**

DATA: 15 CZERWCA 2020R.

PROGRAM SPOTKANIA:

1. Omówienie realizacji zadań w ramach sieci w roku szkolnym 2019/2020-ewaluacja.
 2. Propozycje działań w Sieci Humanistów na przyszły rok 2020/2021
 3. Odbiór podziękowań i zaświadczeń –realizacja działań w sieci humanistów.
-

• **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH**

DNIA: 9 CZERWCA 2020 R.

PROGRAM SPOTKANIA:

1. Podsumowanie pracy za rok szkolny 2019/2020.
 2. Propozycje realizacji zaplanowanych konkursów i działań , które nie były się w 2 semestrze b.r. szkolnego
 3. Ewaluacja wspólnych działań realizowanych w bieżącym roku szkolnym.
 4. Wymiana uwag, spostrzeżeń i doświadczeń na temat nauczania zdalnego.
 5. Propozycje współpracy i działań na przyszły rok.
-

• **SIEĆ WSPÓŁPRACY I SAMOKSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ**

DNIA: 15 CZERWCA 2020R.

TEMAT: PODSUMOWANIE PRACY W ROKU SZKOLNYM 2019/2020

Program spotkania:

- wymiana doświadczeń i podsumowanie wspólnych działań;
 - propozycje wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych w nowym roku szkolnym;
 - formy realizacji priorytetów MEN za rok szkolny 2019/2020
-

PUBLIKACJE NAUCZYCIELI

mgr Magdalena Lewandowska
nauczyciel języka niemieckiego
w Zespole Placówek Resocjalizacyjnych w Brzegu Dolnym

Rozwijanie myślenia twórczego u dzieci

Jedną z ról nauczyciela pracującego z uczniem jest wydobyć z niego cech geniusza. Odkrywanie zdolności i potencjału dziecka w zakresie przyswojenia wiedzy wiąże się z systematyczną pracą i obudzeniem w dziecku chęci poznawania świata.

Jaki okres jest najbardziej decydujący w rozwoju dziecka? Zdecydowanie największą rolę odgrywa poznawanie świata przez dziecko w pierwszych czterech latach życia (50%), do ósmego roku życia (30%), u dziecka do 10 roku życia tworzą się drogi nerwowe, na których opiera się przyszła zdolność uczenia się. Po ukończeniu przez dziecko 10 lat, dendryty, które nie wytworzyły połączeń- obumierają. Dlatego tak ważną rolę tworzy rozwój dziecka w pierwszych latach jego życia, aby ukierunkować go na zainteresowanie poznawaniem świata.

Każde dziecko odnajduje się indywidualnie w stosowanych na zajęciach metodach nauczania, odpowiednio dobrane metody zabawy likwidują lęk, obawę i strach, napięcie mięśni, napięcie psychiczne, wyzwalają twórczą aktywność i uczą współpracy z innymi.

Najbardziej znanymi metodami rozwijającymi myślenie twórcze u dzieci są:

- Metody ułatwiające wejście w grupę - poznanie nowego otoczenia, imion oraz powierzchownych cech osób, z którymi rozpoczynamy naukę
- Metody rozluźniające, odprężające- oparte o ruch, gest, taniec, likwidujące napięcie mięśni oraz napięcie psychiczne
- Metody ułatwiające wprowadzenie określonego tematu- poprzez poznanie odczuć, doświadczeń, potrzeb, oczekiwań poszczególnych członków grupy
- Gry dydaktyczne- polegające na przedstawieniu danych treści w formie zagadkowego problemu i poszukiwaniu rozwiązań. Istotą tej metody jest prowokowanie do twórczego myślenia, kreatywności dziecka
- Wymiana myśli, gry dyskusyjne- ich celem jest poszukiwanie odpowiedzi na postawione pytanie
- Metody dramatyczne polegają na wykorzystaniu gry z podziałem na rolę.

Wśród uczniów najciekawszą formą nauki są zabawy wspomagające wyobraźnię i rozwój mowy np.: kierunek skarbów, w której nauczyciel wyciąga z kuferka zgromadzone w nim przedmioty i pokazuje dzieciom, a ich zadaniem jest odgadnięcie do czego dany przedmiot służy i następnie wymyślają inne zastosowanie znanych na co dzień przedmiotów. Przy pracy z dzieckiem pogłębiany jest zakres słownictwa i uczymy się kojarzyć nazewnictwo.

Kolejną ciekawą zabawą jest skarbnica- zabawa polegająca na wymienianiu słów według określonych wymogów treściowych. Dzieci wymieniają rzeczy, obiekty, np. białe. Nauczyciel za to stawia poprzeczkę prosząc o wymienienie rzeczy białych i np. miękkich. Dziecko w tej zabawie rozwija zmysł kojarzenia i przyporządkowywania rzeczy.

Zabawy działają również na ćwiczenia pamięci, jak np. zabawa pt. „co się zmieniło?”. Dzieci siedzą w kole. Wybrane dziecko wychodzi z sali, pozostałe dzieci zmieniają ułożenie przedmiotów w sali, po powrocie dziecko musi odnaleźć różnice. W zajęciach z dziećmi równie dobrze sprawdzają się zabawy rozwijające koncentrację i uwagę jak np. zagadki czy zgadywanki. Dzieci uwielbiają rywalizację, więc każda forma dążenia do wygranej jest celem. Myślenie u dziecka rozwija również kreatywne rysowanie, malowanie do muzyki oraz zabawy ruchowe.

Jak nauczyciel może pomóc dziecku w rozwoju twórczego myślenia?

Bardzo ważna jest wzajemna relacja, obustronne zaufanie i poczucie bezpieczeństwa, bez tych cech dziecko nie będzie w stanie się przed nami otworzyć i wspólnie pracować. Nauczyciel powinien umieć słuchać, aprobować, a nie krytykować, powinien być otwarty na pytania i niejasności ze strony uczniów, powinien dawać uczniom poczucie, że każdy pomysł jest ważny i wartościowy. Nauczyciel powinien zawsze uzasadnić dziecku swoją ocenę i określić, co w danym pomysle jest ciekawe a nad czym należy jeszcze popracować. Każde dziecko potrzebuje uwagi, zrozumienia i poświęcenia indywidualnie czasu i zainteresowania, aby wskazywać mu braki i zaległości ale również doceniać postępy i nawet małe sukcesy. Poczucie wartości u dziecka przelewa się na sukcesy w nauce, dlatego tak ważne jest jego poczucie bezpieczeństwa i zaufanie. Nauczyciel jest bardzo często wzorem dla tego młodego człowieka, więc powinien współtworzyć z dzieckiem jego przyszłość. Nauczycielom powinno przede wszystkim zależeć, aby od początku edukacji rozwijać u dziecka szczególny sposób postrzegania świata, otwartość umysłu i tolerancję, aby dziecko czuło niezależność i miało odwagę a jednocześnie było spontaniczne i odważne. Zadaniem tego wzorca jest zaciekawienie ucznia zadaniem i rozwijanie koncentracji.

Bo pamiętajmy... dziecko nie uczy się od kogoś, kogo nie lubi.

Danuta Haller - doradca metodyczny nauczania języka polskiego
nauczyciel języka polskiego w Szkole Podstawowej w Starym Wołowie

ROLA MOTYWACJI W NAUCZANIU ZDALNYM

Nie zmuszaj dzieci do aktywności, lecz wyzwalamy ich aktywność.

Nie każ myśleć, lecz twórz warunki do myślenia.

Nie żądaj, lecz przekonuj.

Pozwól dziecku pytać i powoli rozwijaj jego umysł tak, aby samo chciało wiedzieć.

Janusz Korczak

Motywacja to siła napędowa do rozwoju i poznawania świata. To zachęcanie ucznia.

Czynniki wpływające na motywację

POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI

czyli

Co myślę o sobie?

Jak się czuję, z tym co robię ?

Czy jestem wzmacniany pozytywnie?

Czy osiągam sukces?

REALIZACJA POTRZEB UCZNIA

czyli

To, że z własnej woli się angażuję.

Potrzebuję wzoru dorosłego.

Uczniowie widzą zaangażowanie nauczyciela, jego pasję, iskrę w oku i to ich motywuje – budzi w nich chęć uczenia się.

OCENIANIE

czyli

To wydawanie opinii zachęcającej typu „to już umiesz, a nad tym popracuj”.

To podanie informacji zwrotnej, wspierającej uczenie się – ocenianie kształtujące.

To postawienie oceny.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PROCES UCZENIA SIĘ

czyli

Uczeń powinien czuć, że ma wpływ na pewne treści edukacyjne.

Uczeń powinien mieć poczucie sprawstwa tzn. że to co się będzie działo na zajęciach, wpływa na treść lekcji a on też o tym decyduje.

BEZPIECZNE ŚRODOWISKO EDUKACYJNE = RELACJE UCZNIA Z NAUCZYCIELEM

czyli

Tworzy je nauczyciel, wrażliwy opiekun, mądry inspirator, który dostrzega mocne strony ucznia i pokazuje mu je oraz innym uczniom, bo udostępnia jego prace, mówi o tym na zewnątrz.

Tworzy je nauczyciel, który daje uczniowi prawo do błędu. Uczeń ma prawo mylić się, a nauczyciel mu ten błąd wskazuje, dając informację zwrotną, by uczeń wiedział, co robi dobrze i był za to pochwalony.

Tworzy je nauczyciel, który docenia wysiłek ucznia – wtedy uczniowi chce się chcieć. Wtedy wie, że idzie w dobrym kierunku i to pcha go do rozwoju swoich zainteresowań.

Dobre relacje oparte na zaufaniu – uczeń przychodzi do nauczyciela z problemem, a ten stara się pomóc i zachowuje wszystko w tajemnicy.

To poprawne komunikowanie się , przeproszenie, prośenie – budowanie relacji opartych na wzajemnym szacunku, zaufaniu, wspieraniu i angażowaniu.

To środowisko, w którym nauczyciel zadaje pytania, które angażują ucznia w tematykę zajęć.

To środowisko, w którym grupa/klasa angażuje się i współpracuje, wspiera , a nie czeka na potknięcia innych i cieszy się z niepowodzeń.

W nauczaniu online należy ustalić jeden stały kanał komunikacji z uczniami i rodzicami.

ROLA NAUCZYCIELA W NAUCZANIU, SZCZEGÓLNIE W NAUCZANIU ZDALNYM

Nauczyciel

- Wspiera aktywność dziecka.
- Daje dostęp do wartościowych rozwojowo źródeł, udostępnia je , bo są one bodźcem do uczenia się.
- Udostępnia wartościowe materiały podczas zdalnego nauczania oraz w warunkach nauczania w szkole, poprzez sprawdzone platformy ich zasoby.
- Wdraża ucznia do samodzielności poznawczej i samodzielnego procesu uczenia się – to przyzwyczajai dziecko do odpowiedzialności za swoje uczenie się – kształcenie wyprzedzające.
- Jest tutorem – przewodnikiem a nie osobą wszechwiedzącą.

JAK MOTYWOWAĆ?

- Zachęcać pozytywnie.
- Stawiać realistyczne cele.
- Oceniać osiągnięcia.
- Chwalić, a nie porównywać.
- Zachęcać do bicia rekordów, np. *bądź lepszy niż dwa dni temu/niż tydzień temu*.
- Informować rodziców o pozytywnych efektach pracy ucznia.
- Utrzymywać stały kontakt z rodzicami.
- Zawrzeć kontrakt z uczniem. Uczeń zna wtedy kryteria oceniania, a jasno określone zasady ułatwiają mu prawidłowe funkcjonowanie i rozwój.

W ONLINE BARDZO WAŻNE JEST GDY UCZNIOWIE:

- Wiedzą, gdzie wysłać odrobioną lekcję i gdzie otrzymują kartę pracy.
- Znają plan lekcji, czyli którego dnia i o której godzinie odbędzie się dana lekcja.
- Mają wcześniej wysłaną kartę pracy z zawartym w niej materiałem dydaktycznym, linkiem, ćwiczeniem, filmem (kształcenie wyprzedzające).
- Mają kontakt z nauczycielem za pomocą stałego jednego komunikatora (skype, Messenger, poczta klasowa. Documaster Campus, Teams...).
- Znają termin oddania pracy.
- Mogą liczyć na wsparcie nauczyciela w razie niezrozumienia tematu. Znają kryteria sukcesu –n co zrobić, by otrzymać dobrą oceną.

JAK ZDALNIE UCZYĆ?

1. Rób to samo, co sprawdzało się w realu.
2. Wprowadzaj nowe formy małymi krokami.
3. Oceniać za nietypowe zadania, prace projektowe, prezentacje, mini projekt i ciekawe zadania.
4. Chwal i doceniaj wkład pracy (wysiłek).
5. Dawaj realną informację zwrotną, która wspiera proces, a nie dołuje ucznia.

Bądźmy cierpliwi, kreatywni w swoich działaniach i...

Pamiętaj Nauczycielu, że to co najprostsze jest najlepsze. Lepsze jest wrogiem dobrego, dlatego to co sprawdziło się podczas Twoich lekcji w szkole, na co dzień; sprawdza się też w nauczaniu online.

Dagmara Głuszczyńska - doradca metodyczny wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

PROGRAM ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

**„Wspieranie rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym
z zaburzoną sprawnością manualną i koordynacją wzrokowo-ruchową”.**

Nadrzędnym celem programu jest wspomaganie aktywności ruchowej, doskonalenie sprawności manualnej oraz rozwijanie umiejętności grafomotorycznych.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie elastyczności i precyzji ruchów dłoni i palców
- zwiększenie lub zmniejszenie napięcia mięśniowego
- wyrabianie orientacji w schemacie własnego ciała
- wyrabianie płynności i harmonii ruchów ręki (ruchy okrężne, pionowe, poziome, faliste, od strony lewej do prawej i z góry do dołu)
- doskonalenie umiejętności prawidłowego chwytu i posługiwania się narzędziami pisarskimi,
- wzmacnianie poczucia sprawstwa i wiary w swoje możliwości.

Metody pracy:

- elementy „Metody Dobrego Startu” M. Bogdanowicz
- różnorodne techniki plastyczne
- zabawy paluszkowe i wierszyki- masażyki

Formy pracy:

- indywidualna
- w małych grupach

Środki dydaktyczne wykorzystywane podczas zajęć:

- przybory i materiały do zajęć plastycznych(blok rysunkowy, blok techniczny, papier kolorowy- wycinanka, farby plakatowe, akwarele, mazaki, kredki ołówkowe, pastele, plastelina, masa solna, kolorowa kreda, materiał przyrodniczy), patyczki, klocki drewniane, plastikowe oraz w kształcie figur geometrycznych, wełna, sznurek, stemple, różnej wielkości korale, guziki, różne szablony, plansze z wzorami szlaczków.

Harmonogram zajęć

Sposoby realizacji zajęć
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu linii prostych pionowych (z góry na dół), poziomych (od lewej do prawej strony) Ćwiczenia dłoni: - zaciskanie i otwieranie dłoni - gniecie piłęczki, gąbki Ćwiczenia palców: - spotkanie palców obu rąk, splatanie palców - stukanie czubkami palców, na przemian różnymi palcami jednej lub obu rąk. Zabawy konstrukcyjne: budowanie dowolnych konstrukcji z klocków plastikowych.
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu oraz palcem na stole kół i spirali najpierw dużych, potem małych Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - ugniatanie papieru oburącz i naprzemiennie raz jedną ręką, raz drugą- tworzenie kul - krążenia palcami, stukanie, rozkładanie - naśladowanie gry na pianinie, flecie Zabawy paluszkowe: <i>Każda rączka, Mamo, mamo...</i> - Swobodne bazgranie na dużych arkuszach papieru, flamastrami, pastelami.
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu oraz palcem na stole linii falistych, łuków otwartych u góry, u dołu Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - pociąganie za sznurek, przeciąganie go przez otwory, układanie z niego podanego lub dowolnego wzoru - wkładanie kulek do wąskiego tunelu- zabawa „<i>Gqsienica</i>”
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu, palcem na stole, na tacce z kaszą, z piaskiem prostych figur geometrycznych - trójkątów, kwadratów Ćwiczenia dłoni i palców: - zabawa paluszkowa: <i>Bawiły się dzieci paluszkami.... Sroczka</i> - nawlekanie koralików na sznurek - obrysowywanie na kartkach papieru szablonów wewnętrznych i tworzenie dowolnych kompozycji
Ćwiczenia dłoni i palców: - naprężanie i zaginanie palców- pazurki - naśladowanie palcami padającego deszczu - chwytanie drobnych przedmiotów(fasolki) i wkładanie ich do pojemnika Ćwiczenia usprawniające całą rękę: - malowanie grubym pędzlem przy użyciu farb lub pastel na papierze pakowym- zamalowywanie dużych płaszczyzn w pasy podłużne lub poprzeczne, jedno lub wielobarwne
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - kreślenie palcem w powietrzu i na stole prostych kształtów: słońce, góry, fale, chmura, itp. - rysowanie drogi w labiryncie <i>Poszukiwanie wakacyjnych skarbów</i> - obrysowywanie dłoni i rysowanie w niej ulubionej rzeczy - układanie z patyczków wg wzoru- układanka edukacyjna <i>Patyczaki</i> - relaksacyjny masaż na plecach kolegi
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - dotykanie materiałów o różnej fakturze- zagadki dotykowe - gniecie i darcie gazet - wydzieranka- tworzenie dowolnej kompozycji z wydartych pasków papieru

Ćwiczenia usprawniające dłonie i palce: - ugniatanie piłeczek - zabawy paluszkowe - temperowanie kredek - paluszkowe stempelki- twórcza praca plastyczna
Ćwiczenia usprawniające dłonie i palce: - nawlekanie na sznureczek guzików - <i>Motyl</i> – umieszczanie pomponików oraz szklanych kulek na wyznaczonych polach za pomocą łapki - wykonanie motyla- wycinanie nożyczkami po linii prostej
Ćwiczenia usprawniające dłonie i palce: ugniatanie papierowych kul i rzucanie do celu -zabawy paluszkowe- <i>Idzie kominiarz po drabinie, Bawiły się dzieci</i> - rysowanie drogi w labiryncie- <i>Droga do garażu</i> - pogrubianie konturów prostych kształtów - wciskanie w kratkowaną tablicę kolorowych pinezek- układanie wg wzoru- Mozaika
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: - zaciskanie i otwieranie dłoni relaksacyjny masaż na plecach kolegi - witanie się palców obu rąk, splatanie palców, napężanie i zaginanie palców- pazurki - wodzenie palcem po wzorze (Metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz) -obrysowywanie na kartkach papieru szablonów wewnętrznych i tworzenie dowolnych kompozycji - rysowanie dowolnych wzorów na plecach kolegi- zagadki
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: - zabawy ze spinaczami do bielizny - ugniatanie plasteliny - modelowanie w plastelinie, glinie, masie solnej itp.(wałeczki, placuszki, kule itp.) - wyklejanie plasteliną szablony owoców
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: - wkładanie drobnych przedmiotów do małej butelki - przekładanie drobnych przedmiotów za pomocą pęsety na talerzach- zabawa <i>Kto pierwszy?</i> - cięcie papieru: - wycinanie po linii prostej- paseczki - wycinanie dużych i małych kół. - tworzenie kompozycji z wyciętych elementów
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu pod dyktando nauczyciela Układanie ze sznurka, wełny wg wzoru Ćwiczenia grafomotoryczne:- rysowanie według poleceń słownych: w górę, w dół, w prawym górnym rogu, na środku itd. - rysowane wierszyki np. <i>Jeżyk, Każda rączka,</i> Gra planszowa- Wyścig- przesuwanie pionków- chwyt pęsetowy.
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: - uderzanie, pocieranie, ugniatanie dłoni - zabawy paluszkowe - zagadki dotykowe- dotykanie przedmiotów z różnego tworzywa - stemplowanie z wykorzystaniem stempli z ziemniaków- tworzenie własnych kompozycji.
Ćwiczenia usprawniające całą rękę: faliste ruchy ramion - zabawa <i>Odloty ptaków</i> Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: - wyszywanki bez igły- zwierzęta- przewlekanie przez dziurki cienkiego sznurka - układanie obrazka z kolorowych sznurków, przyklejanie do kartki- zawieszanie prac za pomocą spinaczy.
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłonie i palce: otwieranie i zaciskanie dłoni, wkręcanie żarówki - korale dla Pani Jesieni- nawlekanie makaronu na sznureczek - kolorowanie obrazka przy użyciu jak największej kolorów Konstruowanie z drobnych klocków wg własnego pomysłu.

Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: - zgniatanie gazety lewą i prawą ręką- formowanie z niej kulek- rzuty do celu - wkładanie drobnych przedmiotów do małej butelki - przekładanie drobnych przedmiotów za pomocą łapki na talerzach- zabawa <i>Kto pierwszy?</i> Rysowanie po śladzie <i>liścia</i> i kolorowanie go barwami jesieni.
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: - zwijanie palcami szarfy, podnoszenie palcami woreczka za rogi -zabawy paluszkowe Ćwiczenia wg Metody Dobrego Startu- rysowanie mazakiem na koszulce foliowej. Układanie z klocków w kształcie figur geometrycznych.
Ćwiczenia usprawniające całą rękę:- rysowanie w powietrzu obiema rękoma kół dużych i małych, linii pionowych, łamanych (góry) Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: - rysowanie palcem na podłodze figur geometrycznych - zgniatanie piłek piankowych - rysowanie drogi w labiryncie- <i>Droga do lasu</i> - lepienie z masy solnej grzybków- formowanie wałeczka i placuszka
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: -<i>Kciuk wita swoich kolegów</i> -odtworzenie rytmu padającego deszczu stukanie palcami w bębenek - rysowanie linii: pionowych, ukośnych, przerywanych- deszcz - Rysowanie po śladzie- parasol i kolorowanie rysunku. Relaksacyjny masaż- rysowanie na plecach kolegi do tekstu.
Zabawy z wodą:- poruszanie dłońmi, palcami w wodzie, -przelewanie wody kubkiem, wkraplaczem -strącanie wody z palców. Malowanie farbami na mokrej powierzchni- Deszczowy obrazek
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce:- zbieranie drobnych pieniążków (groszówek) - nakładanie klocków z małym otworkiem na patyczek - zabawy paluszkowe - rysowanie po wykropkowanym śladzie drogi psa do budy oraz rysowanie linii pionowych (z góry na dół) na budzie. Robienie kuleczek z bibuły i wyklejanie nimi szablonu psa- praca plastyczna
Ćwiczenie usprawniające całą rękę: rysowanie oburącz, rysowanie w powietrzu- leniwa ósemka – Metoda Dennisona Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: zaciskanie i otwieranie dłoni, powitanie palców obu rąk, naprężanie i zaginanie palców- pazurki - wyrabianie masy plastycznej (plastelina, modelina) - lepienie z plasteliny pieczywa- formowanie wałeczka, kulki, placuszka
Ćwiczenie usprawniające całą rękę: naśladowanie pływania- ruchy naprzemienne oraz żabką Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej: - układanie z części obrazka <i>W akwarium</i> - łowienie wędką z magnesem rybek - rysowanie po śladzie rybek - wycinanie rybek z kolorowego papieru - rysowanie niebieską kredką linii falowanych- woda w akwarium
Ćwiczenie usprawniające całą rękę- zabawa w pociągi - ruch rąk naśladuje obroty kół Zabawy paluszkowe: <i>Każda rączka, Srocza, Mamo, mamo..., Rodzina</i> Układanie z figur geometrycznych pociągu- wg wzoru. Ćwiczenia grafomotoryczne: rysowanie po śladzie – koła pociągu. Kolorowanie rysunku wg kodu- <i>Lokomotywa</i>

Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce:- spacerowanie palcami po stoliku - zwijanie sznurka na patyku- <i>Kto pierwszy</i> - podbijanie balonika wyłącznie palcami prawej i lewej ręki - wycinanie po linii balonów i ich kolorowanie naklejanie na kartkę, dorysowanie sznureczków. Gra w pchełki, bierki.
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - krążenie dłonią i palcami, naśladowanie gry na pianinie, flecie - wkładanie kulek do wąskiego tunelu i ich wyciskanie- zabawa „<i>Gąsienica</i>” - modelowanie w glinie: wyciskanie w kulce wgłębienia np. miseczka, wyciskanie płaskorzeźb, lepienie zwierzątek.
Ćwiczenia separacji ruchów- rozdzielanie ruchów palców:-zaginanie palców w pazury, zaciskanie pięści wokół kciuka, stykanie kciuka kolejno z każdym palcem, zaciskanie pięści z podniesionym kciukiem, kładzenie dłoni na stoliku i unoszenie po jednym palcu. Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - nabieranie na małą łyżeczkę kaszy manny i przesypywanie go do pojemnika, - rysowanie na tackach z kaszą manną linii prostych, poziomych, ukośnych, falistych Malowanie farbami na kartkach pokrytych kaszą manną- <i>Drzewo późną jesienią</i>.
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: przeciąganie sznureczków przez otworki Gra planszowa typu ściganka – chwyt pęsetowy pionka. Kolorowanie rysunku zgodnie z kodem. Relaksacyjne masażyki
Ćwiczenia i zabawy usprawniające dłoń i palce: - uderzanie, pocieranie, ugniatanie dłoni - zabawy paluszkowe - układanie wg wzoru- nakładanie drewnianych klocków z otworkami na stojak Ćwiczenia grafomotoryczne: pogrubianie konturów kurtki przeciw deszczowej i rysowanie po śladzie szlaczków na jej sylwecie. Rysowanie drogi w labiryncie.
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - ugniatanie papierowych kul i rzucanie nimi do celu - dotykanie materiałów o różnej fakturze- zagadki dotykowe - wydzieranie z kolorowego papieru określonych kształtów- części składowych obrazka Ćwiczenia grafomotoryczne: rysowanie literopodobnych szlaczków na kartce bez liniatury i w powiększonej liniaturze.
Ćwiczenia separacji ruchów- rozdzielanie ruchów palców:- zaginanie palców w pazury, zaciskanie pięści wokół kciuka, stykanie kciuka kolejno z każdym palcem, zaciskanie pięści z podniesionym kciukiem, kładzenie dłoni na stoliku i unoszenie po jednym palcu. Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: robienie kuleczek z bibuły i wyklejenie nimi czapki Mikołaja.
Ćwiczenia usprawniające dłoń i palce: - rysowanie w powietrzu choinki, bombki, bałwanka- jednocześnie obiema rękoma - dekorowaniu choinki zrobionej z recyklingu kolorowymi pomponikami przy pomocy łąпки Ćwiczenie grafomotoryczne- pogrubianie konturu choinki i jej ozdób. Praca plastyczna- wycinanie szablonu choinki, wyklejenie jej zieloną plasteliną i ozdabianie.

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W WOŁOWIE
REMEDIUM - profilaktyka problemowa i promocja zdrowia psychicznego

Komorowska M., Czy płeć mózgu przesądza o potencjale rozwojowym chłopców i dziewczynek?.- Remedium 2020, nr 3, s.28-29

Mózgi kobiece i męskie są w zdecydowanym stopniu bardziej do siebie podobne niż różne. Różnice są nieznaczne i nie istnieje tu tak wyraźny dymorfizm jak w przypadku np. narządów płciowych. Najbardziej widoczna różnica dotyczy tylko wielkości. Generalnie mózg kobiecy jest o ok. 10% mniejszy niż mózg męski. Jest to różnica nieco większa, niż wynikałoby to tylko z proporcji ciała, więc można ją uznać za różnicę płciową. Również mózgi małych chłopców i nastolatków są większe niż mózgi dziewczynek w tym samym wieku. Męskie mózgi, zarówno niemowląt, dzieci, jak i dorosłych mają większą objętość niż mózgi żeńskie.

Naruszewicz A., COVID-19 – o lęku przed nieznanym.- Remedium 2020, nr 4, s.6-8

Koronawirus zaszczepił w społeczeństwie rosnący lęk i niepokój – wprost proporcjonalny do wzrostu zachorowań. Czego konkretnie się obawiamy? Bez wątplenia na to pytanie padnie wiele różnych odpowiedzi. Część osób lęka się, że znajdzie się w tych kilku procentach chorych, którzy nie przeżyją COVID-19. Dotyczy to z całą pewnością osób starszych i obciążonych przewlekłymi schorzeniami, ale nie tylko – boją się także młodzi i silni. Ludzie martwią się także o swoich bliskich, zwłaszcza rodziców i dziadków. Mają wrażenie, że sami są dla nich chodzącym zagrożeniem – czy nie przynieśli wirusa na siatkach z zakupami, rękawicze, czy przypadkiem nie przechodzą bezobjawowo infekcji? Pojawiają się głosy, że niedofinansowana publiczna ochrona zdrowia, która i bez pandemii często nie spełnia oczekiwań Polaków, załame się pod natłokiem kolejnych zachorowań.

ZESTAWY BIBLIOGRAFICZNE

Kreatywne sposoby nauczania

Kreatywne metody nauczania wykorzystywane w naszej pracy z dziećmi:

1. Nauczanie bez podręczników

2. Nauka przez doświadczenie:

- Nauczanie projektowe
- Warsztaty – pieczenia chleba, sadzenia roślin, filmowe, szycia, origami, języka migowego etc.
- Włączanie dzieci w proces nauczania:
 - dzieci w roli ekspertów/nauczycieli- przygotowują własne lekcje na wybrany przez siebie temat i prowadzą je dla klasy, układają zadania oraz wzajemnie kontrolują ich wykonanie
 - samodzielne tworzenie przez dzieci pomocy naukowych wykorzystywanych później w czasie lekcji
 - giełda pomysłów- szukanie tematów lekcji
 - mini ankiety dla dzieci dotyczące sposobu prowadzenia lekcji (co chciałyby wprowadzić, jakich aktywności oczekują)
- Praca w grupach:
 - projekty grupowe – prezentacje, projekty na bristolach, drama, zabawy tematyczne, prezentacje multimedialne, wykłady
 - burza mózgów, dyskusja
- Eksperymentowanie – przeprowadzanie doświadczeń związanych z omawianym tematem (np. woda – wiry wodne, pojęcie litra, tworzenie się lodu)
- Nauczanie poprzez twórczość:
 - rundki twórcze: abstrahowanie cech przedmiotu np. tamburyno jest..., myślenie dedukcyjne: co by było gdyby..., szukanie analogii: gazeta jest jak..., metaforyzowanie itp. W pracach plastycznych to transformacja np lit. A w coś innego itd., używanie wielości materiałów
 - tworzenie elementów "Słownika gwary uczniowskiej", pisanie scenariusza teatralnego, własnej książki, tworzenie bajek

3. Korzystanie z nowoczesnych pomocy dydaktycznych:

- tablic interaktywnych- quizy, prezentacje multimedialne, gry dydaktyczne
- telefonów -np. nagrywanie reklam wymyślonych przez dzieci- oglądanie efektów pracy na tablicy interaktywnej, nagrywanie dialogów
- komputerów – programowanie w Blicie i Scratch (przy programowaniu Blicie nauczyciel zmienia się w czarodzieja i wykonuje polecenia uczniów), tworzenie książki (na komputerze) z ilustracjami z figur geometrycznych, poszukiwanie informacji w internecie i przygotowywanie prezentacji – indywidualnie i w grupach
- aparatów fotograficznych -np. przy temacie "W poszukiwaniu oznak wiosny"

4. Nauka przez zabawę:

- Wykorzystywanie gier (planszowych, karcianych, multimedialnych, drużynowych, quizów, blagiera, itp.)
- przerywniki lekcyjne związane z aktywnością ruchową, ale nawiązujące do powtórek materiału- ćwiczenie gramatyki w ruchu, np. zabawa stepping stones

- obchodzenie „świąt” matematycznych, takich jak „Dzień tabliczki mnożenia” oraz organizowanie zawodów matematycznych – mecz matematyczny, kółko i krzyżyk matematyczne, 1 z 10 matematyczny, itd.

Ponadto:

- dyskusje w różnych formach- np. z kapeluszem przemowy, gorące krzesło, kula śniegowa
- wykonywanie zadań uczących rozwiązywania problemów
- sporządzanie notatek w formie obrazkowej, map myśli, tworzenie drzew decyzyjnych
- „skrzynka pytań”, „list w butelce”- raz na jakiś czas opracowywanie pytań z dotychczas omawianych zagadnień, które wykorzystujemy do powtórki
- zapraszanie gości – ekspertów z różnych dziedzin życia (geodety, tłumacza, lekarza, weterynarza, stomatologa, wydawcę etc.)
- posługiwanie się pantomimą, dramą
- używanie podczas lekcji flashcartów, zdjęć, przedmiotów użytku codziennego, zabawek, pomocy naukowym zrobionych samodzielnie, np. domek z tektury

Kreatywność w nauczaniu – zestaw bibliograficzny

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Kaufman S.B., *Kreatywni : i masz pomysł na wszystko*. 2018
2. Ogrodzka-Mazur E., Szuścik U./red., *Edukacja małego dziecka : praca zbiorowa. T. 12, Kierunki zmian w edukacji i stymulacji aktywności twórczej*. 2017
3. Fuller, A., *Psychologia geniuszu : odblokuj talenty i kreatywność swojego dziecka*. 2017
4. Karolak W., *Rysunek w arteterapiach twórczości i sztuce*. 2015
5. Zbrzeźna C., *Praca z uczniem zdolnym na zajęciach z przedmiotów artystycznych : poradnik dla nauczycieli*. 2014
6. Ogrodzka-Mazur E., Szuścik U./red., *Edukacja małego dziecka : praca zbiorowa. T. 6, Wybrane obszary aktywności*. 2013
7. Gładyszewska-Cululko J., *Arteterapia w pracy pedagoga*. 2011
8. Myrdzik B., Karwatowska M./ red. , *Twórczość w szkole : rzeczywiste i możliwe aspekty zagadnienia*. 2011
9. Szulc W., *Arteterapia : narodziny idei, ewolucja teorii, rozwój praktyki*. 2011
10. Sienkiewicz-Wilowska J., *Dziecko rysuje, maluje, rzeźbi : jak wspomagać rozwój dzieci i młodzieży*. 2011
11. Karwowski M., Gajda A./red., *Kreatywność (nie tylko) w klasie szkolnej*. 2010
12. Smak E., Wloch S./red., *Pedagogika kreatywna wyzwaniem edukacji XXI wieku*. 2010
13. Szmidt K., *ABC kreatywności*. 2010
14. Braun D., *Podręcznik rozwijania kreatywności: sztuka i twórczość w pracy z dziećmi*. 2009
15. Józefowski E., *Edukacja artystyczna w działaniach warsztatowych : na podstawie doświadczeń własnych*. 2009
16. Karwowski M./red., *Identyfikacja potencjału twórczego : teoria, metodologia, diagnostyka*. 2009
17. Szmidt K./ red., *Metody badań nad twórczością*. 2009
18. Limont W., Cieślukowska J., Dreszer J./ red. , *Zdolności talent twórczość* . 2008
19. Sajak A., *Edukacja kreatywna*. 2008
20. Konieczna E., *Arteterapia w teorii i praktyce*. 2007

21. Chybicka A., *Psychologia twórczości grupowej : jak modernizować zespoły twórcze i zadaniowe*. 2006
22. Sacher W., *Sacrum- sztuka-wychowanie*. 2006
23. Kalabarczyk A., *Zabawy ze sztuką : podręcznik metodyczny dla nauczycieli*. 2005
24. Tokarz A., *Dynamika procesu twórczego*. 2005
25. Zwolińska E./ red. , *Edukacja kreatywna* . 2005
26. Kubicka D., *Twórcze działanie dziecka w sytuacji zabawowo-zadaniowej*. 2003
27. *Twórczość – wyzwanie XXI wieku*. 2003
28. Szmidt K./ red., *Dydaktyka twórczości : koncepcje, problemy, rozwiązania*. 2003
29. Uszyńska-Jamroc J., *Twórcza aktywność dziecka – rzeczywistość- perspektywy rozwoju*. 2003
30. Olinkiewicz E., Repsch E./ red., *Warsztaty edukacji twórczej*. Wrocław 2001
31. Kłosińska T., *Droga do twórczości : wdrażanie technik Celestyna Freineta*. Kraków 2000

Zaburzenia rozwoju dziecka

spowodowane niewłaściwą opieką środowiska

Zaburzenia rozwoju dziecka mogą mieć charakter emocjonalny lub somatyczny. Jeśli dziecko ma **niesprzyjające środowisko rodzinne i pozbawione jest opieki**, zwiększa się ryzyko poważnych problemów, takich jak **nerwice ruchowe, zaburzenia mowy czy lękliwość i nieufność wobec innych**. Rozwój emocjonalny dzieci miewa czasem pewne zachwiania. Strach, złość i niezadowolenie to emocje, które jeśli dotykają w stopniu nasilonym lub przez długi czas, powodują nadwyrężenie układu nerwowego.

Przyczyny zaburzeń rozwoju dziecka

Kiedy mechanizmy przystosowawcze i zasoby jednostki nie są wystarczające, wówczas mogą pojawić się reakcje nerwicowe. Są to silne objawy psychogenne, które osiągają duże natężenie, ulegają utrwaleniu i uogólnieniu na inne sytuacje życiowe i powodują brak adaptacji do życia.

W ten sposób powstają np. nerwice u dzieci. Dzieli się je na wielobjawowe i jednoobjawowe. Do tych pierwszych zalicza się zachowania cechujące się zróżnicowanymi symptomami, np. nerwica obsesyjno-kompulsywna. Do tych drugich należą natomiast nerwice z zaburzeniami ruchowymi (np. zespół Tourette'a), logonerwice (nerwice z zaburzeniami mowy, np. jękanie) oraz nerwice z zaburzeniami somatycznymi (np. astma, otyłość).

Zaburzenia nerwicowe i zaburzenia emocjonalne u dzieci wymagają leczenia. Leczenie opiera się na terapii indywidualnej, grupowej albo na zajęciach socjoterapeutycznych. Zwykle jest poprzedzone konsultacjami, które mają na celu postawienie właściwej diagnozy. W przypadku silnych objawów nerwicy czy zaburzeń emocjonalnych konieczna jest konsultacja psychiatryczna i leczenie farmakologiczne.

Nerwice u dzieci

Dziecko, zwłaszcza małe, to krucha i emocjonalnie jeszcze nieuformowana istota. **Rozwój dziecka** łatwo zaburzyć, a wówczas pojawiają się problemy psychologiczne. Jednym z zaburzeń rozwoju dziecka są nerwice. Można wyróżnić kilka ich rodzajów.

2.1. Nerwice ruchowe:

- tiki – mimowolne ruchy (mruganie, grymasy) lub odgłosy (chrząkanie),
- zaburzenia snu – trudności w zasypianiu,
- lęki nocne – stan nagłego przebudzenia związany z lękiem, krzykiem, wstawaniem z łóżka,
- nawyki ruchowe – np. wyrwanie włosów, obgryzanie paznokci, które występują w stanach napięcia emocjonalnego.

2.2. Nerwice wegetatywne:

- moczenie mimowolne – bezwiedne, niezależne od woli oddawanie moczu w okresie, gdy dziecko powinno już kontrolować funkcje pęcherza,
- zanieczyszczanie się kałem – może wystąpić wtedy, gdy przyuczanie do czystości przeradza się w uporczywą walkę między matką a dzieckiem. U bardzo biernych dzieci może być sposobem wyrażania ich wrogości w stosunku do rodziców. Może też wystąpić w sytuacji regresji dziecka walczącego o uwagę rodziców z kilkorgiem rodzeństwa.

2.3. Nerwice wieloobjawowe:

- zwykle wymienia się następujące postacie nerwic typowe dla dzieci i młodzieży: nerwica konwersyjna i histeryczna, nerwica lękowa, fobia szkolna, neurastenia, nerwica natręctw. W tych przypadkach konieczna jest opieka psychologiczna i najczęściej leczenie psychiatryczne.

Zaburzenia rozwoju mowy i inne nieprawidłowości

- **Mowa opóźniona** – związana z różnymi czynnikami: z środowiskiem pozbawionym kontaktu z rówieśnikami, z niepewnością i lękiem dzieci, z niedorozwojem umysłowym, zaburzeniami słuchu, organicznym uszkodzeniem mózgu, wczesnym autyzmem dziecięcym czy dziecięcą schizofrenią.
- **Mutyzm wybiórczy** – odmowa mówienia wynikająca z zaburzeń emocjonalnych, ponieważ nie występuje w tym przypadku uszkodzenie narządu mowy i jest zachowana zdolność do mówienia. Dziecko może odzywać się wyłącznie do wąskiego kręgu bardzo bliskich osób.
- **Jąkanie się** – związane z przerywanymi lub częstymi fonicznymi i klonicznymi ruchami ust, języka i górnych dróg oddechowych, wywołującymi przerywaną mowę z hamowanymi i powtarzanymi dźwiękami.
- **Zaburzenia artykulacji mowy** – obejmuje seplenienie, mowę zamazaną, nadmierną szybkość mowy, nieprawidłową wysokość tonów i dobór tonów oraz inne zaburzenia artykulacyjne.

Inne zaburzenia emocjonalne u dzieci:

- **Nadpobudliwość psychoruchowa (ADHD)** – to zespół cech zachowania, który dotyczy czynności psychicznych i motorycznych. Związana jest ze wzmożonym pobudzeniem ruchowym, nadmierną reaktywnością emocjonalną oraz specyficznymi zaburzeniami funkcji poznawczych (słaba koncentracja).
- **Nieśmiałość** – towarzyszy osobom przejawiającym bierność społeczną (bywają również określane jako lękliwe, asteniczne, zahamowane). Nieśmiałość utrudnia kontakty z ludźmi, hamuje ekspresję, powoduje bierność, wycofanie się, izolowanie, wyzwała lęk przed negatywną oceną, poczucie zagrożenia.

Zaburzenia rozwoju dziecka, wynikające nie z wad fizjologicznych czy genetycznych, ale spowodowane niewłaściwą opieką środowiska i dysfunkcjami emocjonalnymi, wymagają systematycznego leczenia psychologicznego i zainteresowania ze strony dorosłych.

Zaburzenia rozwojowe dzieci – zestaw bibliograficzny

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Borecka-Biernat D., *Radzenie sobie młodzieży w sytuacjach trudnych*. 2018
2. Deptuła M., *Wczesna profilaktyka problemów w rozwoju psychospołecznym i ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży*. 2018
3. Tarkowski Z., *Dzieci z zaburzeniami zachowania, emocji i mowy*. 2016
4. Jerzak M./red., *Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość*. 2016
5. Greenspan S.I., *Dotrzeć do dziecka z autyzmem : jak pomóc dzieciom nawiązywać relacje, komunikować się i myśleć : Metoda Floortime*. 2014

6. Cytowska B., Winczura B. i Stawarski A./red., *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*. 2013
7. Winczura B./red., *Dzieci z zaburzeniami łączonymi : trudne ścieżki rozwoju*. 2013
8. Zasępa E., *Problemy zdrowia psychicznego u osób z zespołem Downa*. 2013
9. Kołakowski A./red., *Zaburzenia zachowania u dzieci : teoria i praktyka*. 2013
10. Pisula E., *Autyzm : od badań mózgu do praktyki psychologicznej*. 2012
11. Szeplewicz G./red., *Problemy wychowawcze w przedszkolu : dziecko uzdolnione, zaburzenia SI, dziecko niecierpliwe, nadpobudliwość psychoruchowa, zachowania agresywne*. 2012
12. Mountstephen M., *Jak wykryć zaburzenia rozwojowe u dzieci i co dalej? : praktyczne rozwiązania do pracy z dziećmi w domu i w szkole*. 2011
13. Rimland B., *Dziecko dys-logiczne : dlaczego miliony dzieci cierpią na nadpobudliwość, zaburzenia uwagi, zaburzenia umiejętności szkolnych, depresję, są agresywne, zbuntowane lub porywcze - i co możemy z tym zrobić*. 2010
14. Wycisk J., *Młodzież przeciwko sobie : zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia - jak pomóc nastolatkom w szkole*. 2010
15. Pecyna M., *Psychofizjologiczne diagnozy trudności w uczeniu się*. 2010
16. Kendall P.C./red., *Terapia dzieci i młodzieży : procedury poznawczo-behawioralne*. 2010
17. Cudak H., *Zagrożenia emocjonalne i społeczne dzieci z rodzin rozwiedzionych*. 2010
18. Winczura B./red., *Autyzm - na granicy zrozumienia*. 2009
19. Itendo-Milewska A., *Dysfunkcjonalność uczniów gimnazjum*. 2009
20. Kowaluk-Romanek M., *Efektywność terapii pedagogicznej dzieci z trudnościami w uczeniu się*. 2009
21. Smith D.D./red., *Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki -t. 1*. 2009
22. Smith D.D./red., *Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki -t. 2*. 2009
23. Chudzik A./red., *Współczesne zagrożenia rozwojowe dzieci i młodzieży*. 2008
24. Osza U., *Dziecko z zaburzeniami rozwoju i zachowania w klasie szkolnej : vademecum nauczycieli i rodziców*. 2007
25. Hillenbrand C., *Pedagogika zaburzeń zachowania*. 2007
26. O'Regan, Fintan J., *Jak pracować z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. 2005
27. Kmiecik-Baran K./red., *Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży szkolnej : fachowe porady i gotowe materiały metodyczne dla dyrektorów szkół i nauczycieli*. 2004
28. Elliott J., *Dzieci i młodzież w kłopotach : poradnik nie tylko dla psychologów*. 2000

Artykuły z czasopism:

1. Kapuścińska-Kozakiewicz J., *Zaburzenia opozycyjno-buntownicze i zaburzenia zachowania u dzieci -* Życie Szkoły 2019, nr 9, s. 34-38
2. Lekan E., *Rozwój mowy dziecka w wieku od 2,5 do 6 lat : normy rozwojowe dla każdej grupy wiekowej* .- Bliżej Przedszkola 2019, nr 10, s. 10-[13]
3. Kwiatkowska K., *Dziecięca trauma rozwojowa - metody pomocy dziecku* .- Remedium 2018, nr 5, s. 6-7
4. Karzewska B., *Rodzinne uwarunkowania zaburzeń zachowania*.- Poradnik Bibliotekarza 2015, [nr] 11, s. 15-21
5. Karzewska B., *Zaburzenia zachowania u dzieci i młodzieży*.- Poradnik Bibliotekarza 2015, [nr] 11, s. 15-21
6. Kordzińska-Grabowska A., *Izolują się czy są izolowane? : o dzieciach, które mają trudności w kontaktach*.- Wychowanie w Przedszkolu 2015, nr 3, s. [41]-44.
7. Mastalerz M., *Uzależnienia behawioralne a zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Cz. 2* .- Remedium 2015, nr 4, s. 6-7
8. Herman T., *Socjoterapia jako forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży : kontekst kultury współczesnej*.- Wychowanie na Co Dzień 2013, nr 3 s. I-IV

9. Karasowska A., *Jak wychowywać i uczyć dzieci z zaburzeniami zachowania*. Rec.: Katarzyna Potoniec-Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2008, nr 5, s. 63-64
10. Biała M., *Trudne dzieci* .- Niebieska Linia 2005, nr 3 s. 16-18
11. Dąbrowska J., *Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży : aspekty diagnostyczno-praktyczne*.- Wychowanie na Co Dzień 2005, nr 3, s. 15-20
12. Kluz T., *Emocjonalne odpowiedzi młodzieży na zachowania dewiacyjne rówieśników*.- Wychowanie na Co Dzień 2004, nr 1/2, s. 8-12
13. Osza U., *Zaburzenia zachowania u dzieci i młodzieży* .- Remedium 2003, nr 7/8, s. 20-21

Techniki uczenia się

Kluczem do powodzenia w nauce i karierze zawodowej jest poznanie własnego stylu nauki i pracy. Jednym z problemów edukacji w Polsce jest brak umiejętności uczenia się. Wielu uczniów najczęściej uczy się wyłącznie do sprawdzianów, a po ich zaliczeniu większość materiału zapomina. Badania potwierdzają, że adekwatnie dobrana metoda wspomagająca proces gromadzenia i przechowywania wiedzy, może przyczynić się do poprawy efektów uczenia się i do skrócenia czasu nauki od 2 do 3 razy.

Obranie odpowiedniej taktyki, w połączeniu z rzeczywistym wykonywaniem określonych kroków, prędzej czy później skazuje nas na sukces. Dlatego w procesie przyswajania wiedzy tak ważne jest wybranie określonej techniki uczenia się. Zanim dokładnie opiszemy polecane przez nas metody, warto dokładniej przyjrzeć się temu, jak działa ludzki mózg.

Dlaczego wiesz i pamiętasz?

Ludzki mózg składa się z milionów neuronów połączonych między sobą synapsami i tworzących sieci nerwowe. Dzięki nim myślimy, zapamiętujemy oraz analizujemy. Nie jest to jednak tak, że każda informacja jest przeznaczona dla pojedynczej komórki. W proces zapamiętywania angażuje się cały mózg. Wyszukiwanie, a potem przypominanie sobie pewnych danych odbywa się na podstawie skojarzeń z konkretnymi bodźcami. Może to być kolor naszego ulubionego sweterka z dzieciństwa, głos babci lub zapach letnich kwiatów. Człowiek najlepiej zapamiętuje rzeczy ze swojego najbliższego otoczenia. Pamiętamy o detalach rejestrowanych podświadomie, z którymi mieliśmy styczność codziennie, za to sumiennie wkuwany tekst podręcznika szybko ucieka z głowy. Dla naszych przodków zapamiętanie odgłosu, jaki wydają drapieżniki, było kwestią przeżycia. Mózgi dzisiejszych ludzi nie wyzbyły się tego nawyku – dalej o wiele lepiej zapamiętujemy bodźce zewnętrzne, których doświadczamy często niż informacje z suchego tekstu. Jak to odmienić? Wystarczy zacząć stosować techniki uczenia się pozwalające przyspieszyć czytanie, polepszyć przetwarzanie danych oraz podnieść skuteczność ich zapamiętywania.

Szybsze czytanie

Umiejętność ekspresowego zapoznania się nawet z obszerną partią materiału zdecydowanie polepsza efektywność uczenia się. Podstawowe zalecenie w tym zakresie to zredukowanie regresji. Tym określeniem nazywa się wracanie wzrokiem do połowy przeczytanego zdania czy całego akapitu. Taka praktyka wcale nie polepsza zrozumienia, a wręcz przeciwnie, zaburza ten proces. Zamiast wracać gałką oczną w lewą stronę, o wiele lepiej kontynuować lekturę. Eksperci mówią, że szybkie przeczytanie tekstu dwa razy daje lepsze efekty niż zapoznanie się z nim powoli, ale tylko jeden raz. Inne techniki przyspieszające poznanie tekstu to czytanie po kilka słów, a nawet zdań naraz oraz zrezygnowanie z wokalizacji, czyli powtarzania słów w głowie.

Przetwarzanie danych

Nie warto i nie powinno się starać zapamiętać wszystkich informacji, lecz jedynie te rzeczywiście istotne. Dlatego najpierw przetwarza się materiał, a dopiero potem się go uczy. Kwestia kluczowa to robienie odpowiednich notatek. Należy podkreślić, że mają one zostać wykonane ręcznie, gdyż samodzielna praca znacząco zwiększa stopień przyswojonej wiedzy. Notatki trzeba umieć robić z głową. „Ściana” tekstu, bez podziałów, kolorów i zaznaczeń? Taka technika uczenia się to duży błąd, który kosztuje wiele wysiłków umysłowych. Warto odejść od tradycyjnego sposobu robienia zapisków i zdecydować się na tzw. mapy pojęć lub mapy myśli.

Mapy pojęć

Opracował je profesor Joseph D. Novak, który w latach 60. prowadził badania nad metodami nauki. Technika uczenia się bazuje na łączeniu poszczególnych pojęć poprzez określone relacje. W ten sposób wykorzystują wspomniany wcześniej, naturalny dla ludzkiego umysłu sposób zapamiętywania, jakim są skojarzenia.

Mapy myśli

Podobna metoda do mapy pojęć to mapy myśli, które są jednak bardziej obrazowe. Uczący się tworzy mapę, stosując dopasowane słowa-klucze i obrazy. Tworzenie takich notatek daje dużo frajdy, a proces zapamiętywania informacji zaczyna się już na etapie przetwarzania materiału. Główne pojęcie umieszcza się na środku mapy i wokół niego rysuje się symbole lub obrazki odpowiadające poszczególnym zagadnieniom. Kolejne odgałęzienia stanowią dalsze wyjaśnianie tematu. Mapa myśli to bardzo uproszczony schemat tego, jak działa ludzki mózg – przywołuje wspomnienia poprzez skojarzenia, a każde z nich zapamiętuje w formie obrazu.

Siła systematyczności

Sieci nerwowe należy wzmacniać poprzez systematyczne „wydeptywanie” tych samych ścieżek. Materiał powinno się powtarzać regularnie, najlepiej codziennie po kilkanaście minut. Daje to zdecydowanie lepsze efekty niż uczenie się wszystkiego naraz.

Mnemotechniki

Znajomość sposobów na bardziej efektywne zapamiętywanie jest kluczowa dla poprawienia jakości nauki. W ramach mnemotechnik angażuje się wyobraźnię oraz pracę obu półkul mózgowych. Wyobrażenia tworzą skojarzenia, a to podstawa zapamiętywania.

Technika haków

Mnemotechnika znana w zasadzie od czasów starożytnych. Stosowana głównie do zapamiętywania liczb. Polega na przypisaniu do każdej cyfry określonego skojarzenia, na przykład nazwy zwierzęcia, owocu czy znanej postaci. To oczywiście nie wszystkie skuteczne techniki uczenia się. Współpracując z ekspertami, otrzymuje się całą listę metod, na bazie których można opracować własną, najskuteczniejszą strategię.

METODY AKTYWIZUJĄCE - to sposób działania grup i prowadzącego umożliwiający aktywne uczenie się, czyli uczenie się poprzez działania i przeżywanie.

Metody te charakteryzują się:

- dużą siłą stymulowania aktywności uczniów i nauczycieli
- wysoką skutecznością
- dużą różnorodnością i atrakcyjnością działania

Metody aktywizujące pozwalają nie tylko rozbudzić w uczniu zainteresowanie przedmiotem czy sprawdzić jego wiedzę. Główna zaleta tych metod polega na doskonaleniu umiejętności przydatnych nie tylko podczas lekcji, ale również w codziennym życiu, np. umiejętności wyciągania wniosków, myślenia analitycznego i krytycznego, łączenia zdarzeń i faktów w związku przyczynowo-skutkowe, umiejętności właściwego zachowania się w nowej sytuacji, komunikatywności, dyskusowania, kreatywności.

Metody aktywizujące można podzielić na:

- **metody problemowe**, rozwijające umiejętność krytycznego myślenia. Polegają one na przedstawieniu uczniom sytuacji problemowej oraz organizowaniu procesu poznawczego. Wykorzystywane są przy tym różnorodne źródła informacji np. filmy dydaktyczne, fotografie, rysunki, Internet, dane liczbowe. Na zachodzące wówczas procesy poznawczo-wychowawcze składa się analizowanie, wyjaśnianie, ocenianie, porównywanie i wnioskowanie. **Przykładowe metody:** burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, metoda problemowa, studium przypadku.
- **metody ekspresji i impresji**, nastawione na emocje i przeżycia. Powodują wzrost zaangażowania emocjonalnego uczniów. Jest on efektem doznań i przeżyć związanych z wykonywaniem określonych zadań (np. gra dydaktyczna). **Przykładowe metody:** drama, metoda symulacyjna, mapa mózgu, metoda laboratoryjna, metoda projektu
- **metody graficznego zapisu**, w których proces podejmowania decyzji przedstawia się na rysunku. Zachęcają do samodzielnego podejmowania decyzji. Przykładowe metody: drzewko decyzyjne, rybi szkielet, plakat, mapa mentalna, śnieżna kula, mapa skojarzeń.

PRZYKŁADY METOD AKTYWIZUJĄCYCH:

Burza mózgów - przykład dyskusji polegającej na umożliwieniu uczniom szybkiego zgromadzenia wielu konkurencyjnych lub uzupełniających się hipotez rozwiązania problemu. Można zgłaszać wszystkie pomysły i rozwiązania, w obojętnej formie, tak żeby nawet chwila namysłu nad poprawnością językową nie zmniejszyła pomysłowości. Pomysły te nie mogą być oceniane, ani komentowane, a na ich autorów nie spada żadna odpowiedzialność, czy konsekwencja za ich podanie. Cała konstrukcja burzy mózgów jest tak pomyślana, aby przerwać komunikację między fazą pomysłów i fazą oceniania pomysłów. Inne nazwy tej metody to: giełda pomysłów, sesja odroczonej oceny, jarmark pomysłów, konferencja dobrych pomysłów.

Dyskusja panelowa (dyskusja obserwowana)

Charakteryzuje ją istnienie dwóch ciał:

- dyskutujących ekspertów (panel)
- uczących się słuchaczy (audytorium).

Najpierw wypowiadają się eksperci, wprowadzając w temat, potem dyskutują między sobą, a następnie głos może zabierać każda osoba z audytorium.

Studium przypadku - metoda ta polega na analizie przypadku rzeczywistego lub hipotetycznego. Nauczyciel przedstawia uczniom zadanie do wykonania i udziela przydatnych wskazówek działania. Uczniowie wymieniają własne propozycje rozstrzygnięcia problemu. Z pomocą nauczyciela podają ich pozytywne i negatywne skutki, po czym wybierają rozwiązani najlepsze.

Drama - służy interpretacji utworów literackich, wydarzeń historycznych. Uczniowie działają zgodnie ze swoją wyobraźnią i "na gorąco" ustalają kierunek rozwoju fikcyjnych zdarzeń, w których uczestniczą. Każda osoba uczestnicząca w dramie działa na swoim poziomie rozwoju i nie oczekuje się od niej, by osiągała takie rezultaty jak inni. Ważne jest motywowanie do pracy uczniów nieśmiałych. Wszyscy są aktywnymi uczestnikami, nie ma podziału na aktorów i publiczność.

Metoda symulacyjna - umożliwia uczniom stworzenie modelu pewnej rzeczywistości. Odgrywając w niej określone role, starają się oni osiągnąć wytyczony cel. Symulacja upraszcza w znacznym stopniu przedstawioną rzeczywistość. Jest to duża zabawa na "niby" Uczniowie odgrywają bohaterów symulowanego wydarzenia. Symulacje mogą obejmować takie umiejętności jak: rozmowa telefoniczna, zabawa w sklep, lekarza. Dzięki tej metodzie uczniowie rozwijają swoją inwencję twórczą, umiejętności społeczne i poznawcze. Kształtuje się ich system wartości. Metoda rozwija wrażliwość na problemy innych ludzi i przygotowuje do rozwiązywania trudnych problemów w realnym świecie.

Mapa mentalna (pojęciowa) zwana "mapą mózgu", "mapą pamięci" - jest to graficzny sposób zapisu informacji, który porządkuje wiadomości i pomaga w znalezieniu związków między nimi. Przy opracowaniu pojęcia można wykorzystać rysunki, symbole, wycinki, krótkie zwroty, hasła. Dzięki tej metodzie możemy uzyskać informacje o dotychczasowych wyobrażeniach i wiedzy na dany temat, sprawdzić opanowaną wiedzę i umiejętności, rozwiązywać problemy, zaplanować działanie, definiować pojęcia.

Zbieranie informacji w powyższej metodzie odbywa się przez notowanie skojarzeń. **Metoda projektów** - opiera się na praktycznym działaniu dotyczącym realizacji pewnego zdarzenia (projektu) zaproponowanego i zaprojektowanego przez uczniów.

Etapy pracy nad projektem:

- określenie tematu projektu
- zadania, które mają wykonać uczniowie, aby osiągnąć cele
- źródła, do których należy sięgnąć przy zbieraniu informacji
- termin prezentacji
- kryteria oceny
- praca nad projektem
- prezentacja projektu
- ocena projektu

Drzewka decyzyjne - jest metodą realizującą decyzje w trudnych i niejednoznacznych sytuacjach. Może służyć analizie i pełnemu zrozumieniu ważnych decyzji w przyszłości. Pomaga uczniom przybliżyć kontrowersyjne postacie i decyzje, umożliwia podsumowanie wiadomości uczniów w atrakcyjnej formie oraz ich oceny. Z definicji wynika, że to wybór między dwiema lub więcej możliwościami. Wybór danego wariantu rozwiązania wymaga podjęcia decyzji zmusza ucznia do logicznego myślenia.

Rybi szkielet - nazwa techniki pochodzi od kształtu przypominającego rybi szkielet. Znana też jako "schemat przyczyn i skutków". Służy do identyfikacji czynników odpowiadających za powstanie problemu.

Śnieżna kula - inne nazwy: dyskusja szczeblowa, dyskusja piramidowa od indywidualnej pracy do stanowiska całej klasy.

Problem podany przez nauczyciela każdy uczeń rozważa indywidualnie i formułuje odpowiedź pisemną. Następnie uczniowie siadają dwójkami i ustalają wspólne stanowisko. Potem dwójki dobierają się w czwórki, czwórki w ósemki itd. i za każdym razem uzgadniane jest wspólne zdanie. Na koniec wypracowuje się jedno wspólne stanowisko całej klasy.

Metoda plakatu - polega na wizualnym opracowaniu problemu z wykorzystaniem: haseł, rysunków, symboli, schematów, fragmentów tekstu. Pomaga ona w uporządkowaniu zagadnień oraz zrozumienia związków między nimi. Plakaty mogą być wykonywane różnymi technikami plastycznymi.

Metaplan - jest to metoda graficznego przedstawiania przebiegu dyskusji, w trakcie której uczniowie analizują dane zagadnienie i poszukują wspólnego, optymalnego rozwiązania przed podjęciem decyzji. Metoda ta sprzyja rozwojowi umiejętności analizy, oceniania faktów, sądów i propozycji rozwiązań strony przeciwnej. Metaplan przygotowuje do prezentacji własnego punktu widzenia, argumentowania i obrony własnego zdania. Daje możliwość wysłuchania i brania pod uwagę poglądów innych osób, aktywizuje wszystkich uczniów, pozwala na wymianę myśli.

Zalety metod aktywizujących:

- umożliwiają uczniom dopuszczenie do głosu w czasie lekcji,
- rozwijają myślenie, dają okazję do rozmów, wymiany doświadczeń,
- gwarantują dużą trwałość wiedzy zdobytej w sposób aktywny,
- integrują grupę w czasie wspólnej pracy, zabawy,
- rozwiązują uczniów intelektualnie i emocjonalnie,
- uczą sztuki komunikowania się w grupie i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym,
- kształtują nastawienie nauczyciela na potrzeby ucznia,
- są szansą na wyrwanie się z szarej szkolnej codzienności,
- mają szczególnie dużą wartość w zajęciach z uczniami mniej zdolnymi,
- sprzyjają zainteresowaniu uczniów tematem,
- służą integracji wiedzy z różnych przedmiotów.

Myślę, że po zapoznaniu się z tym materiałem, wielu nauczycieli będzie w swojej pracy zawodowej często korzystać z metod aktywizujących podczas prowadzenia różnego rodzaju zajęć. Uczniowie wolą na zajęciach dyskutować, rozwiązywać problemy niż słuchać wykładów i czytać "nudnych" często wiadomości. Młodzież w szkołach preferuje metody aktywizujące, gdyż zachęcają do samodzielnego podejmowania decyzji, powodują wzrost zaangażowania emocjonalnego uczniów oraz rozwijają umiejętność krytycznego myślenia.

Techniki uczenia się i metody aktywizujące

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Kozdroń A., *Nowe scenariusze zajęć dla nauczycieli pedagogów i rodziców*. 2019
2. Petlák E., *Innowacje w nauczaniu szkolnym*. 2017
3. Geuenich B., *Techniki uczenia się : jak efektywnie przyswajać wiedzę*. 2016
4. Sawiński J.P., *Jak zwiększyć skuteczność szkolnej edukacji : poradnik dla nauczycieli i edukatorów. Cz. 2*. 2016
5. Sawiński P., *Jak zwiększyć skuteczność szkolnej edukacji : poradnik dla nauczycieli i edukatorów. Cz. 1*. 2015
6. Jąder M., *Efektywne i atrakcyjne metody pracy z dziećmi*. 2015
7. Drygas E., *Gotowe scenariusze lekcji aktywizujących czyli Jak odkleić dziecko od krzeselka i przywrócić mu wyobraźnię*. 2014
8. Sawiński J.P., *Sposoby aktywizowania uczniów w szkole XXI wieku : pytania, refleksje, dobre rady : poradnik dla nauczycieli*. 2014
9. Jurek A., *Rozwój dziecka , a metody nauczania czytania i pisanie* . 2012

10. Kołacz-Kordzińska Z., *Skuteczny nauczyciel, skuteczna szkoła : przewodnik po efektywnym*
11. Kołacz-Kordzińska Z., *Skuteczny nauczyciel, skuteczna szkoła : przewodnik po efektywnym nauczaniu*. 2012
12. Kupisiewicz Cz., *Dydaktyka : podręcznik częściowo programowany*. 2012
13. Marzano R., *Sztuka i teoria skutecznego nauczania*. 2012
14. Zieliński Z., *E-learning w edukacji : jak stworzyć multimedialną i w pełni interaktywną treść dydaktyczną*. 2012
15. Łukasik J.M., *Spoko lekcja 2, czyli Jeszcze więcej sposobów na oryginalne zajęcia*. 2011
16. Brudnik E., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie : przewodnik po metodach aktywizujących*. 2010
17. Penkowska G., *Meandry e-learningu*. 2010
18. Petty G., *Nowoczesne nauczanie: praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców*. Sopot 2010
19. Rice W.H., *Tworzenie serwisów e-learningowych z Moodle 1.9 : poznaj możliwości Moodle'a i twórz jeszcze atrakcyjniejsze kursy internetowe*. 2010
20. Kubiczek B., *Metody aktywizujące : jak nauczyć uczniów uczenia się ?* Opole 2009
21. Łukasik J., *Spoko lekcja, czyli 65 sposobów na oryginalne zajęcia*. Kielce 2009
22. Guz S./ red., *Aktywność dzieci i młodzieży*. Warszawa 2008
23. Clarke A., *E-learning : nauka na odległość*. 2007
24. Silberman M., *Uczymy się uczyć*. Gdańsk 2005
25. Covington M., *Motywacja do nauki*. Gdańsk 2004
26. Dzierzgowska I., *Jak uczyć metodami aktywnymi*. Warszawa 2004
27. Wójcicka M., *Metody aktywizujące: jak nauczyć uczniów uczenia się ?* Warszawa 2004
28. Dryden G., *Rewolucja w uczeniu*. Poznań 2003
29. Fuller Ch., *Jak zachęcić dziecko do nauki*. Warszawa 2003
30. Liebertz Ch., *Praktyczny poradnik nauczania integracyjnego : skarbnica wiadomości teoretycznych, metod i zabaw*. Kielce 2003
31. Brophy J., *Motywowanie uczniów do nauki*. Warszawa 2002
32. Bernacka D., *Od słowa do działania*. Warszawa 2001
33. Rau K., *Jak aktywizować uczniów do nauki : "burza mózgów" i inne techniki w edukacji*. Poznań 2000
34. Wójcik E., *Metody aktywizujące w pedagogice grup*. Kraków 2000

Nowości książkowe

zestaw bibliograficzny publikacji znajdujących się w Bibliotece Pedagogicznej w Wołowie

1. Zawiślak B., ***Dziecko autystyczne : objawy i wspomaganie.*** Warszawa 2017
2. Karpińska A., Szwarc A., Wróblewska W. /red., ***Edukacja całościowa: wybrane obszary.*** Toruń 2019
3. Peterson T., ***Jak żyć bez lęku : 101 sposobów , aby uwolnić się od niepokoju, fobii, ataków paniki.*** Warszawa 2020
4. Fornalik I., ***Pewny start: O dojrzewaniu. Chłopcy : poradnik metodyczny z tablicami do komunikacji.*** Warszawa 2017
5. Fornalik I., ***Pewny start: O dojrzewaniu. Dziewczęta : poradnik metodyczny z tablicami do komunikacji.*** Warszawa 2017
6. Czała Cz., Kluczyńska S./red., ***Poradnictwo psychologiczne.*** Warszawa 2015
7. Smogorzewska J., ***Środowisko szkolne a rozwój teorii umysłu u dzieci w młodszym wieku szkolnym: badania podłużne uczniów z niepełnosprawnością i bez niepełnosprawności.*** Warszawa 2019
8. Berytten A., ***Autyzm na co dzień : ponad 150 sprawdzonych sposobów postępowania z dzieckiem ze spektrum autyzmu.*** Kraków 2018
9. Konarzewska A., ***Być (nie)zwykłym wychowawcą.*** Warszawa 2019
10. Gruszczyk-Kolczyńska, Zielińska E., ***Dziecięca matematyka- dwadzieścia lat później : książka dla rodziców i nauczycieli starszych przedszkolaków.*** Warszawa 2018
11. Chrzanowska A., ***Ja i inni: rozmowy o przyjaźni, wrażliwości, intuicji, przyjemności, wolności, kłamstwie, manipulacji i zaufaniu.*** Kielce 2018
12. Janus-Sitarz A., ***Lektury w rękę nauczyciela: perspektywa polska i zagraniczna.*** Kraków 2019
13. Odowska-Szlachcic B., ***Metoda integracji sensorycznej we wspomaganie rozwoju mowy u dzieci z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego.*** Gdańsk 2016
14. Borzęcka A., Twaróg-Kanus A., Waluś R./red., ***Nauczyciel i uczeń w przestrzeni społecznej.*** Kraków 2019
15. Grześkowiak G., Mikitin J., ***Powstania śląskie : 1919- 1920- 1921.*** Warszawa 2013
16. Głazek S./red., ***Rozwój własny nauczyciela.*** Warszawa 2019
17. Bogunia-Borowska M./red., ***Współczesny świat dziecka: Media i konsumpcja. .*** Kraków 2019
18. Tchorzewski A., ***Wstęp do teorii wychowania.*** Kraków 2018
19. Busz A., ***Włącz emocje : opowiadania socjoterapeutyczne.*** Gdańsk 2019
20. Obłój L., ***Zespół Aspergera od środka .***Warszawa 2019
21. Flechter W., ***Reklama: krótkie wprowadzenie.*** Łódź 2018